

રસુલુલ્લાહે (સલ.) ફરમાવ્યું છે:-

જેના વિષે બલાઈ ધારે છે તેને દીનમાં
સમજ આપે છે."

-:સંગ્રહિત:-

૧સીહતુલ મુસ્લેમીન

અથવા

મુસ્લિમોને બાધ

મુળ ઉર્દુ ઉપરથી બહાઈનાં મુસ્લિમોને,
૧ મૌલાના અહમદ મોહમ્મદ હાજી
હાજી સંકેતે

૧. મોહમ્મદ અહમદ મેહતર સાહેબી રહને
મલાય માટે યુસુફ હાજી અહમદ મેહમુદ
મેહતર સાહેબ તરફથી બેટ.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

ક્રમાંક ૧૫૩૩૮

વર્ગીક

નામ મુસ્લીમોને ગોધ

૭:૫૨

સંગ્રહિત નસીહતુલ મુસ્લેમીશુ'ત્સાંકળાઉ

વિષય

30 MAR 1951

પૃષ્ઠ

ભાષાંતર કરનારની પ્રસ્તાવના	૧
ફસલ પહેલી-શિક્ષકોને કહે છે તેનું ગ્યાન	૭
ફસલ બીજી-શિક્ષક કરનારોએ કુસંગનું ગ્યાન	૨૨
ફસલ ત્રીજી-જીવિતે ખુદાએ પોતાના માનનારે આસ પ્રાપ્ત છે. તેનું વર્ણન	૪૩
ફસલ ચોથી-શિક્ષકની રસગોળું ગ્યાન	૪૬
ફસલ પાંચમી-શિક્ષકની અજાણ તથા ભ્રમી ગુમનું ગ્યાન	૫૨
ઉપસંહાર-સાતેમા જમા અણ કાયદા છે	૫૩
શિક્ષક અને બિદઅતના રહમા એક નજમ (કવિતા)	૫૮
અપ્રાદાઓનું વર્ણન	૫૯
ફક્ક અને શિક્ષકની વાતોનું વર્ણન	૬૭
બીઅદત, ખુરીરસમો અને ખુરી વાતોનું વર્ણન.	૭૬
કેટલાક મોટા ગુનાહ જેવી મોટું પાપ પાપ છે તેનું વર્ણન	૭૭
ગુનાહો કરવાથી દુન્યામાં શું શું નુકશાન પાપ છે તેનું વર્ણન	૮૧
બીઅદત કરવાથી કેટલાક દુન્યાના કાદાઓનું વર્ણન	૮૪
હિમાનની શાખાઓ.	૮૭
દીલ સાથે સંબંધ રાખનારી હિમાનની ૩૦ વાતોનું વર્ણન	૯૦
જયાન સાથે હિમાનની ૭ વાતોનું વર્ણન,	૯૨
અદન સાથે હિમાનની ૪૦ વાતોનું વર્ણન.	૯૩

આગ્રજિ ૫ મી

પ્રત ૧૦૦૦

૧૩૪૯ સિદ્ધર્થી-૨૨વી ૧૯૬૦

આ કિતાબ શેઠ મી. યુસુફ હાજી અહમદ મેહમુદ
મેતર સાહેબે પોતાને ખરચે છપાવી મફત રાખી
છે. ખુદા એમને જગ્યાએ ખેર આપે અને ખીજા
ભાઈ એને એમના અનુકરણની તવશીક અપશે.
વાંચક અંધુઓને મારી નાશ વિનંતી છે કે એમના
માટે તથા મર્દુમ મી. મોહમદ અહમદ મેહમુદ
સાહેબ માટે દુઆએ ખેર કરે.

અબ્દુરહીમ.

પ્રકાશક:—

[અબ્દુરહીમ. મેતેજર
કુતુબખાનએ સાદેકીયલ.
રાંદેર છલ્લે સુરત.]

મુદ્રક:—

[અબ્દુલ્લાહ ફખરુદ્દીન સંયિદ
મુસ્લિમ-ગુજરાત પ્રેસ,
ભાગાતલાલ રોડ, સુરત.]

(પ્રસ્તાવના.)

ખુદાના નામથી જે મોટો મહેરબાન
રહમ કર્તા છે.

અલ્લાહની હુમદ બે હીસાબ થાયો અને તેના રસુલ મોહમ્મદ મુસ્તફા ઉપર દુરૂદ તથા તેવણની આલ તથા અસહાબ તથા સર્વ મુમેનીન ઉપર અગણીત સલામ થાયો.

એ પછી ગુલામ મોહમ્મદ બિન હાજી હાફેઝ સાહેબ (રહ) અરજ કરે છે કે હિન્દુસ્તાનમાં અને વીશેષ કરી ગુજરાતમાં કમ્મર મુળ તથા ગૈરહાહની મદદ માગવાનો ઘણોજ રીવાજ પડી ગયો છે. અને તેઓને સમજાવવાનું કોઈ સાધન ગુજરાતીમાં નહી હોવાથી તેણે આ રીસાલાને સરખા અને ચાલુ ગુજરાતીમાં તરજુમો કીધો. અલ્લાહ એને કબુલ કરી લોકોપયોગી કરે. અને જેવી તરેહ તેના ખીજા અંથોથી લોકો લાલ લઈ રહ્યા છે તેમ આથી પણ લાલ લે. જે કોઈ પણ મુસલમાન ખુરા રીવાજોથી બચશે તો તેનું કલ્યાણ થશે. “મોલવીઓ! માણસોના ધર્મ સળધી હકીમો અને વૈદોના જેવા છે. એટલે જેવી ખીમારી તેવો તેનો ઇલાજ કરવો જોઈએ” પણ અફસોસ કે હુમણાના વાએઝો કિસ્સાઓ તથા વલીઓની કરામતોને ખ્યાન કર્યા કરે છે; પણ વલીઓના અમલો ખ્યાન કરતા નથી!! વલીઓની કરામત બરહુક છે પણ વાઅજના અર્થ નસીહત તથા બોધના છે તે પ્રમાણે

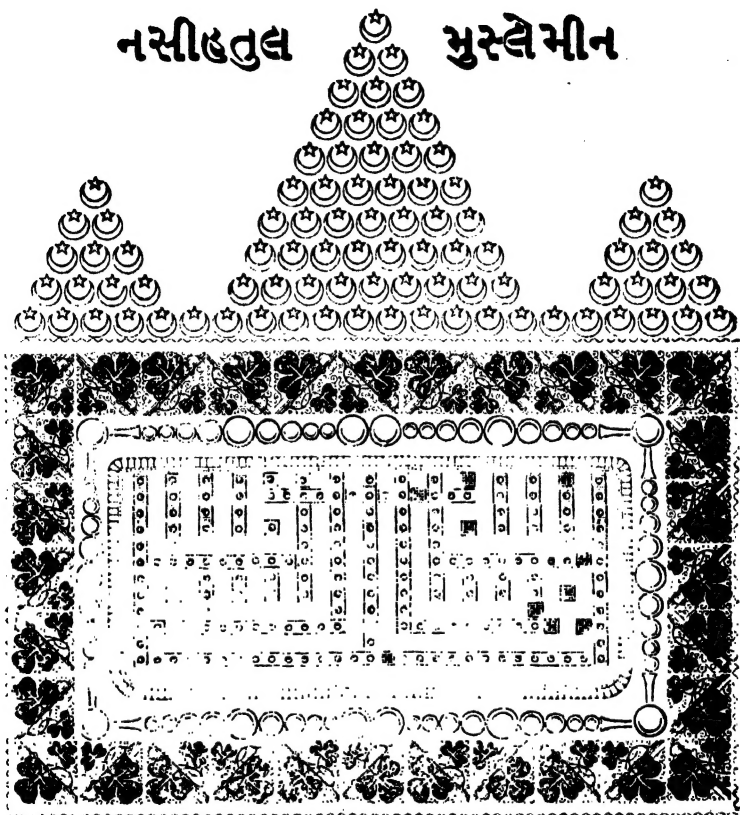
જરૂરીયાતનો ખ્યાલ કરી વાચન કહેવી જોઈએ. મોલવીઓ
ને ખુદાનો ખોદ્ રાખી લોકોના ખુરા લલા કહેવાનો ખ્યાલ
નહીં રાખતા સાદ્ નૈયતથી ખ્યાન કરશે; તો ઇનશા,—અદ્વાદ
જલદી ફાયદો થશે. પણ અફસોસ કે તેઓ લોકોથી ડરે છે.
ને તેઓ મજલેસુલ અખરાની એક એક મજલીસ ખ્યાન
કર્યા કરે તો લોકોને ઘણાંજ લાલ થાયે અને તેઓને પણ
સહેલ પડે. “આ રિસાલો હું ધારું છું કે ઘણો ઉપયોગી
થશે—એમાં કર્તાએ ઘણી સફાઈથી શિરકનું ખંડન ખ્યાન
કીધું છે. અને તેની સાથે બીદઅતીઓ તથા કબરપુજકોના
શુખ્કોનો જવાબ પણ છે; એટલે વાંચનાર સાહેબોને વાંચતાં
કંઈ શક પડે તો ધીરજ રાખી આખો રિસાલો વાંચવો. ખુદા
ચાહશે તો તેઓનો શક શુખ્કો દુર થશે. અને દિલમાં
સફાઈ આવી જશે.

એમાં વલીઓની કરામત કર્તા સાદ્ માને છે તેમ મુરદાને
સવાબ પહોંચાડવા ખુદા વાસ્તે કંઈ ખેરાત કરે તો તેનો સવાબ
મુરદાને પોહોંચે છે તેને તથા ખુજગોનો વસીલો પકડવાને પણ
કર્તા માને છે. અને કેમ ન માને કર્તા મોલવી ખુર્મઅલી હુન્ફી
મજહુબના સુન્ની અને મોટા વિદ્વાન વલીએકામેલ છે અને
તે વાંચનારને આ કિતાબ જોવાથીજ જણાઈ જશે. સશારેકુલ
અનવારનો ઉર્ફ તરબુમો એવણુ સાહેબે કીધો છે. તેના
ફાયદામાં હુન્ફી મજહુબના મસલાની દલીલો ઘણી સારી
રીતે ખ્યાન કીધી છે. તથા દુરૂલ—મુખતારનો તરબુમો
ઉર્ફ પણ એવણે કીધો છે. એ સીવાય બીજી ઘણી કીતાબો લખી

છે, અને તે સર્વ ચાલુ છે ખુદા એવણુને જઝાએ ખેર દીએ. અને ખુદા એવણુનો ફેઝ જારી રાખે. મારા મોટા નસીબ કે ખુદાએ મને આ રીસાલાના તરજુમાની તોફીક દીધી. “ઓ અલ્લા હું સખત છું મને નરમ કર; અને નીર્બળ છું મને કવી કર; અને હિદાયત આપવા પછી મારા દીલને તું સંભાળી રાખ, અને ખાતેમાં: ખેર કર.” આમીન વસલ્લલ્લાહો અલન-નખી.

મરેલાને સવાખ પોહોંચાડવાના નૈયતથી ખુદા વાસ્તે કંઈ ખેરાત કરવી કે કંઈ નફલ વિગેરે સારું કામ કરવું તેનો સવાખ તેને પુગે છે. એ સુનંત જમાતનો અકીદો છે. પણ જો કોઈના દીલમાં એમ હોય કે જો હું મરેલાની પાછળ ખેરાત અથવા ખર્ચ નહિ કરીશ તો લોકો મને ખોલશે. ત્યારે તો તે ખેરાતનો સવાખ નહી પોહોંચતા ઉલટા ગુનેહગાર થાએ છે. વળી મરેલાને સવાખ પોહોંચાડવા દીવસોતુ મુકરર કરવું એ હીંદુઓની ચાલ છે અને એને શરીઅત ના પાડે છે. હદય-તુલ-હરમેનના પાતુ પદ માં દીવસ ઠેરવવાની સાખેતીમાં જે કિસ્સો ફતાવા ઓજળન્દીથી નકલ કીધો છે એ બનાવટી છે. તથા એ ફતવો મુલ્લા અલી કારીનો રચેલો છે એમ જે તે રિસાલામાં લખાયું છે તે જુઠું છે તેવણુના રચાયલા પુસ્તકમાં એ નથી; એવા ખોટા દાખલા લખી મજકુર રીસાલાવાળો લોકોને ભોળવે છે. અને અણસમજી તેની પાછળ દોરવાઇ છે મજકુર રિસાલામાં ફતાવા ઓજળન્દીયાથી જે કિસ્સો નકલ થયો તેનું ખોટાઈ મોલવી અબ્દુલ હૈય લખનવવાળા સાહેબે પોતાની મજમુએ ફતાવા છપાયેલો સને ૧૩૦૯ ના પુ. ૨ પુ. ૧૭૫, ૩૬૨ માં કીધું છે. ગુલામ મોહમ્મદ.

નસીહતુલ મુસ્લેમીન

શરૂ ખુદાના નામથી જે મોટો મહેરબાન રહમ કર્તા છે.

મુખ્તાનદલાહ! અહા, શું તારી શાન છે કે, કેઈના મદદ વગર આટલા મોટા આસમાનને ઝમીનને ફેવી ખુબ સૂરતી સાથે પૈદા કીધાં, અને કેઈ નખીને કે કેઈ વહીને

કે કોઈ (બાદશાહ)ને પોતાના કારખાનામાંથી કાંઈ પણ અખત્યાર આપ્યો નથી (અને સર્વને પોતાનાજ ગરજવાન બનાવ્યા ઇલાહી તારા એહસાનના હજારો હજાર શુકર, કે તે તારા રસુલ (સલ)ની મારફતે અમને કુરઆન અને હદીસથી પોતાની તોહીદ (એક-ચ્છા)ને સમજાવી. અને શિર્ક (ના કામો)ની આફતથી કે જેમાં એકજગત ફસેલી છે તેથી તે માત્ર તારા કરમથી અમોને બચાવ્યા. અને હઝરત મોહમદ સલ-લલાહો અલૈહે વસલ્લમની સાંધી રાહ ઉપર ચલાવ્યા! ઇલાહી આ રસુલ મકબુલ ઉપર દુરૂદ અને રહુમત મોકલ. કે જે માણસ તેવણને માર્ગે ચાલ્યો, તેણે પોતાને વાસ્તે દોઝખની આડ કીધી, અને જે પોતાના બાપ દાદાની જહાલતની રાહ ઉપર ચલી ગયો, અને તારા રસુલની હદીસ ને નહીં માની તો તેણે પોતાની આકેખત ખરાબ કીધી!! અને તેવણની આલ ઉપર રહુમત મોકલ કે જેઓ તારા હુકમને તાબે રહ્યા છે, તે એટલા સુધી કે પોતાના જાનને તારા માર્ગ ઉપર કુરબાન કીધો. અને તેવણના નેક સહાબીઓ ઉપર (રહુમત મોકલ); કે જેઓએ શિર્ક મુકાવી લાખો લોકોને મુસલમાન કીધા. (અને જેઓએ દીન સાચવી અમો સુધી પહોંચાડવાની કોશીશ કીધી.)

એ સર્વ પછી સાંભળવું જોઈએ કે, હમણાં હિંદુસ્તાનમાં અજાએબ જાતની બલા ફેલી છે કે ઉમ્મતે (મોહમદીઆના) ઘણાં લોકો શિર્કમાં સપડાયલા છે. ! પણ ઘણાં મુસલમાનો

ખાપડા બે ઇલિમી અને અંબાણ પણાને લીધે લાચાર છે. એ માટે સેવક ખુર્મ અલી આજેજ (નિર્મળ)ના દિલમાં આવ્યું કે, આ શિક્કની ખુરાઈ કુરઆન શરીફથી સાબેત કરીએ. અને દરેક આયતનો તરબુતો હિન્દી ભાષામાં સાફ ચોખ્ખી રીતે કરીએ કે જેથી જગતના બધાં લોકોને ફાયદો થાય અને જે મુસલામાન લાઈએ અરબી ભાષા(ના અર્થો) બાણતા નથી તેઓ એને સમજીને શિક્ક (જેવાં કામ)ની આફતથી બચે. અને પોતાના પેગમ્બરનો રસ્તો અખત્યાર કદે અને જેઓ એને પણ નહીં સમજે, અને નહિ માને તે પોતાનું માથું ખાય કબરમાં તેનું પોતેજ તેને જણાય જશે. સાંભળી રાખો. !!

અલહમદો લિલ્લાહ કે સને ૧૨૩૮ હીજરીમાં આ રીસાલો રચીયો અને એનું નામ નસીહતુલ મુસ્લેમીન રાખ્યું. અને એની બધી મતલબો પાંચ ફસલમાં લખી છે. પહેલી ફસલમાં એનું ખ્યાન છે કે શિક્ક કેને કહે છે બીજી ફસલમાં શિક્ક કરનારાઓની બેવકુફાઈનું ખ્યાન છે, ત્રીજી ફસલમાં તે ચીજોનું ખ્યાન છે કે; જે ચીજોને ખુદાએ પોતાના માન માટે ખાસ મુકર્રર કીધી છે, અને તેના વગર ખીજને કરવું દુરસ્તથી. ચોથી ફસલમાં શિક્કની રસમોનું ખ્યાન છે. પાંચમી ફસલમાં શિક્કની ખુરાઈ અને શિક્ક કરનારાઓની સબ (શિક્ષા)નું ખ્યાન છે.

ઈલાહી !! અમારા ઉપર તથા મુસલમાન લાઈએ પર એવો કરમ કર કે દરેક ચીજનો તનેજ માલીક તથા મુખત્યાર બાણીએ, અને એને સમજીને તારા વગર કોઈથી ગરજ માંગીએ નહિ. તું હુઆઓનો કબુલ કરનાર છે. (બે રહુમતેકાયા અરહુમર-રાહેમીન.)

ફસલ પહેલી

શિક્ક કોને કહે છે તેનું ખ્યાન એમાં છે.

તોહીદ-હિંદી ઝખાનમાં ખુદાને એક બાણુવાને કહે છે. અને શિક્ક ! સાથી (અથવા ભાગીદાર) કરવાને કહે છે. પ્રથમ મુસલમાન ઉપર એજ ફરજ છે કે, તે ખુદાની તોહીદને બાણુ અને શિક્કથી બચે.

તોહીદ !! એનું નામ નથી કે, મોઢાથી ખુદાને એક કહે અને પોતાની હાજતો, અને મતલબોને માટે પેગંબરો અને પીરોની માનતા માને. એનુંજ નામ તો શિક્ક છે. પણ તોહીદના અર્થ તો આ છે કે, માત્ર ખુદાનેજ દરેક ચીજનો માલિક તથા મુખત્યાર બાણુ. અને એમ સમજે કે, તેના સિવાય ફરી તે પીર હોએ કે, પેગંબર હોએ. ક્ષીરશતો હોએ કે શહીદ હોએ. કોઈને જરા પણ તેના કારખાનામાં અખત્યાર નથી તેની રૂબરૂ સર્વ બે અખત્યાર આજેઝ છે ! અને શિક્ક પણ એનું નામ નથી, કે ખુદા વગર બીજા કોઈને આસમાન જમીનનો માલિક (તથા પૈદા કરનાર) બાણુ,

કેમકે એ તો કોઈ મુશરિક અને કાફિર પણ કહેતાં નથી તેઓ પણ આજ કહે છે કે, દરેક ચીજનો ઉત્પન્ન કર્તા ખુદા છે. પણ શિક્કના અર્થ આ છે કે, ખુદાએ જે કેટલીક ચીજો પોતાને વાસ્તે ખાસ મુકરર કીધી છે, તેમાં બીજાઓને પણ ભેળવવાં. જેમકે વરસાદનું વરસાવવું, રીઝક (રોજ) આપવું, માંદાને સાજા કરવાં; આફતો, બળાઓથી બચાવવું. એલાદનું આપવું, ગેબની વાત બાણવી, દરેક જગ્યા હાજર નાજર રહેવું, લોકોની મદદ કરવી, તથા જીવડાવવું મારવું એ બધું ખુદાનાજ હાથમાં છે, એમાં બીજા કોઈને અખત્યાર છે એમ સમજવું એનુંજ નામ શિક્ક છે. કે જેને મટાડવા (અદ્વાહ પાકે) કુરઆન મજીદ ઉતાર્યું અને ખુદાના પેગમ્બરો કાફિરો સાથે લડતા હતા.

કુરઆન શરીફમાં હુજરો જગ્યા એનું ખ્યાન છે. જે તે બધી આયતો લખવામાં આવે તો આ ફિતાબ મોટી થાય, જેથી થોડી આયતોનું ખ્યાન કરીએ છીએ, માટે ચિત્ત રાખીને સાંભળવું જોઈએ:—

ખુદાતઆલા પોતાના નખી (સલ) ને ફરમાવે છે, “તું કહે (ઓ મોહમ્મદ) કે, હું મારા બનની લલાઈનો તથા ખુરાઈનો માલિક નથી. પણ ખુદા જે ચાહે, અને જે હું ગેબની વાત બાણતો હોઉ તો ઘણી લલાઈ મેળવતો, અને અને કદી ખુરાઈ લાગતો નહિ ! મહાફ કામ તો ઈમાનવાળા

લોકોને (અઝાબથી) ખડીવડાવવાનું છે, અને (સવાબની) ખુશ-ખબરી સંભળાવવાનું છે.” સુરા આરાફ ૭, ૧૮૭.

ફાયદો—આ તો સર્વ જાણે છે કે, ખુદાના પેગમ્બરની ખરાબર ખીજે કોઈ ખુદાનો ખંદો મકબુલ નથી. અને જ્યારે એમને પોતાના જાનની નુકસાનનો કશો અખત્યાર નથી. તથા તેઓ ગેબની વાત જાણતા નથી તો; ખીજા ધંમામ અને પીર કઈ ગણુત્રી અને હિસાબમાં છે. (કે તેઓને તેમ સમ્બલય.) આ આયતથી સાફ જણાય છે કે, ખુદા સિવાય ખીજા કોઈથી મહદ માંગવી અને ગરજો માંગવી નહિ જોઈએ ^૧ ફરી તેવણુ પીર હોય અથવા પેગમ્બર હોય; અથવા વક્ષીઓ હોય, અગર શહીદ હોય.

૧ પંદનામામાં શેખ ફરીફુદ-દીન અતાર કહે છે.

શેખર.

“ ગેર હકકરા હરકે ખાનદ ઐ પિસર ”

“ કીસ્ત દર આલમ અઝો ગુમરાહતર ”

અર્થ—ઓ છોકરા જે કોઈ ખુદા વગર ખીજાને પુકારે અને તેની યાદ કરે અને તેથી પોતાની મતલબ માંગે તેથી વધારે બટકેલો. જગતમાં ખીજે કોણુ છે? વળી બીજા જગ્યા તેવણુ કહે છે.

શેખર.

“ દર બલા યારી મખાહ અઝ હેંય કસ ”

“ ઝોકે નબોવહ જુઝ ખુદા ફરયાદ રસ ”

અર્થ—કોઈ શખ્સથી બલાઓ વિષે મહદ નો માંગ કેમકે ખુદા વગર ફરયાદને પોહોંચાવનાર કોઈ નથી. જુ, ઝો.

સવાલ-કેટલાક લોકો કહે છે કે, ખુદાના પેગંબરે [સલ.] ઘણી ચીજોની ખબર આપી છે કે; આવતા વખતમાં આવી રીતે થશે. તો જો તેવણને ઇલામ જેમ નહતો તો, કેમ કરીને ખબર આપી, અને વલીઓનો પણ એવોજ હાલ છે. જુઓ ! ફલાણા બુજરૂગે કહ્યું હતું કે, અમે ફલાણા દિવસે મરશું; ને તેમજ થયું. અને કોઈને કહ્યું હતું કે, તને ચાર છોકરાં થશે તો ચારજ થયા, એનો ઉત્તર આ છે. કે, આ તેવણને ખુદાના બતાવવાથી જણાયું હતું; એને “ઇલામે જેમ” કહેતા નથી. જેટલું અલ્લાહે બતાવ્યું તેટલો હાલ તેમને જણાયો. તેથી વધારે તેમણે કદી જાણેલું નહિ, (તેમજ) પ્રખ્યાત વાત છે કે, હઝરત યાકુબ (અલે) યુસોફ (અલે)ના ગમમાં રડયા કરતા હતા. પણ તેવણ ક્યાં છે તે જણાયું નથી. જ્યારે હઝરત યુસોફ મિસરના બાદશાહ થયા ત્યારે તેમને ખબર માલમ થઈ. જો પહેલાથી જાણતે તો શા માટે રડતે?

(ખીજહલીલ) કાફિરોએ હઝરત આયશાના ઉપર તો હુમલો મુક્યું હતું જેથી હઝરત (સલ)ને ઘણો ખેદ થયો હતો. ઘણા દિવસો પછી જ્યારે ખુદાએ કુરઆનમાં ફરમાવ્યું કે, આયશા (રહી) પાક છે. ત્યારે હઝરતને ખબર થઈ. જો આગળથી જાણતે તો શા માટે ગમ રાખતે ? તો જ્યારે પેગમ્બરોની (એ વિષે) આવી હાલત છે; તો વલીઓની શી પદવી ! હરેક ચીજનો હાલ જાણવો એ માણસનું કામ નથી. એ તો ખુદાના હાથમાં છે,

અને આ જાણવું જોઈએ કે, અમારાં પેગમ્બર (સલ)નાં બે કામ છે એક દુનિયામાં હિદાયત કરવી. અને બીજું આખેરતમાં ગુનેહગારોની શકાયત કરવી છે. તો એ બંને કામમાં પણ ખુદાતઆલાએ હજરત (સલ)ને ખીલકુલ અખત્યાર આપ્યો નથી. (અને એમાંપણ ખુદાનાજ મોહતાજ છે !) ખુદાતઆલાએ ફરમાવ્યું. “ઓ મોહમ્મદ તું જેને દોસ્ત રાખે છે તેને હિદાયત કરી શકતો નથી પણ અલ્લાહ જેને આહુ છે. તેને હિદાયત કરે છે. અને માર્ગે આવનાર (હિદાયત પામનારને તે સારી રીતે જાણે છે.” સુરા કસસ ૨૮; ૫૮.

ફાયદો—ત્યારે તો હજરત (સલ)નું કામ માત્ર હક્ક પાતનું ખ્યાન કરી દેવું હતું અને જો (તેવણનાં) અખત્યારમાં હિદાયત હોત તો (ખીજાઓની માફક) અબુ જહુલ પણ મુસલમાન થાત. અલ્લાહુતઆલાએ કહ્યું ‘કોણ એવો છે કે, જે તેના હુકમ વગર તેની પાસે શકાયત કરે’ સુરા બકર. ૨, ૨૫૪.

ફાયદો—એટલે અલ્લાહુતઆલાનો હાલ બાદશાહ જેવો સમજવો નહીં. કે બાદશાહ જેના ઉપર ગુસ્સે થાય છે, તો અમીર (વજીર) તેને બચાવી લે છે, અને તેનો જીવ અગર જો નહિ ચાહતો હોય તો પણ તે તેની ખાતર રાખે છે. કે અને બાદશાહ જાણે છે કે, જો હું તેની ખાતર નહિ રાખીશ, અમીર વજીર મુલકમાં ખગાડ કરશે, પણ અલ્લાહને તો

પોતાના કામમાં બીજા કોઈની પરવાહુ નથી. તેની રૂબરૂ પેગમ્બરો અને વલીઓની શી તાકાત કે, તેઓ તેના હુકમ વગર શકાઅત કરે. અમારા હુઝરત [સલ.] પણ જ્યારે ખુદાનો હુકમ મેળવશે; ત્યારે કયામતને દિવસે શકાઅત કરશે.

ફાયદો—અલ્લાહો, અકબર ! આ જગ્યાએ અલ્લાહ-તઆલાની સાહેબી અને મોટાઈ સમજાય છે કે; તે કેવો જખરદસ્ત અને બે પરવા માલેક છે. કે કોઈ ફિરશતા અથવા પેગમ્બરને પણ કોઈ ચીજનો અખત્યાર આપ્યો નથી. પણ દરેક ચીજનો અખત્યાર પોતાના સ્વાધીનમાં રાખ્યો છે. (તેના હુકમ વગર) એક ટીપું પણ આકાશમાંથી નીચે પડી શકતું નથી. આ વખતના અણસજ (નાદાન) લોકોએ, નખીઓ અને વલીઓ સાથે એવો નકામો અફીદો વધાર્યો છે કે, અલ્લાહની મોટાઈ અને માલકી જેવી જોઈએ તેવી (તેઓના) દીલોમાં રહી નથી, દુનિયાની મુરાદો પણ તેઓથી માગે છે, અને જાણે છે કે, અમે ગમે તેટલાં પાપો કરીશું; તોએ તેવણુ આખેસ્તમાં સર્વ પાપોની માફી અપાવશે! આથી તમને જે ખરો હાલ હોતો તે જણાઈ ગયો કે પેગમ્બરને પણ પોતાના જાનનો કાંઈ અખત્યાર નથી. અને તેવણુ પણ અલ્લાહતઆલાના હુકમ વગર માફ કરાવશે નહીં, (અને એમાં પણ અલ્લાહનાજ મોહતાજ રહેશે.)

ઘણા લોકોથી સાંભળવામાં આવ્યું છે કે, તેઓ કહે છે કે, છે તો એમજ કે અલ્લાહ સિવાય કોઈને કાંઈ અખત્યાર

નથી. પણ પીર, પેગમ્બરો અદ્વાહના ખરા બંદા છે. તેઓ જે ચીજની અદ્વાહતઆલાથી અરજ કરે છે, તેને તે કબૂલ કરે છે તેનો જવાબ આ છે કે, બેશક તેમની ઘણી ખરી હુઆ કબુલ થાય છે. પણ તેમની દરેક હુઆ કબુલ થતી નથી. હુઝરત નુહે (અલે) પોતાના દીકરા માટે હુઆ કીધી. અને હુઝરત ઈબ્રાહીમે (અલે) પોતાના બાપને માટે હુઆ કીધી. આ અમારા હુઝરતે (સલ) પોતાના કાકા માટે હુઆ કીધી (પણ) કોઈની હુઆ કબુલ થઈ નહિ. અને હુકમ થયો કે, જાહેલ બનો નહીં આ બાબતમાં અમારી મરજી વિરુદ્ધ હુઆ ન કરો. આથી સાફ જણાયું કે, તેમની પણ તેજ હુઆ કબુલ થાય છે કે, જે ખુદાની મરજી મુજબ હોય, જો કે એ લોકો પાક છે, તો પણ (ખુદાના) બંદા છે. તેઓનું અદ્વાહ ઉપર કાંઈ પણ જોર નથી કે, જે ચાહે તે તેઓ કરે !!

અદ્વાહ તઆલાએ ફરમાવ્યું છે. “ તેઓએ કહ્યું કે ખુદાએ દીકરો કરી લીધો છે. તેને છાજતું નથી. પણ તેઓ ઈજ્જતવાળા બંદા છે. તેનાથી (ખુદાથી) વધીને બોલતા નથી. અને તેઓ તેના હુકમ પ્રમાણે કામ કરે છે.” સુરાઅમ્મીયા ૨૧; ૨૬, ૨૭

ફાયદો—કેટલાક કાફિરો પેગમ્બરોને અને ફરિશતાઓને અદ્વાહના છોકરા કહેતા હતા. તો [તેણે] ફરમાવ્યું કે છોકરા નથી. એમ સમજો કે તેઓ મકબુલ તથા ઈજ્જતવાળા બંદા

છે. પણ એ શક્તિ નથી કે વધીને તેઓ બોલી શકે અથવા વગર હુકમે કાંઈ કરે;

અદલાહતઆલાએ કહ્યું: “તેને જણાયલું છે જે તેઓની આગળ છે. અને તેઓની પાછળ છે. અને અદલાહ જેનાપર રાજ હોય તેના સિવાય કોઈની તેઓ સિફારશ કે શફાઅત કરતા નથી. અને તેની હેબતથી ડરે છે.” સુરા અંબીયા.

૨૧; ૨૮

ફાયદો—આ આયતથી સાફ જણાય છે કે, જે કોઈ પેગમ્બરની શફાઅતની આશા રાખે છે, તેને લાજેમ છે કે પ્રથમ અદલાહને રાજ કરે !! અને શિર્ક તજવા વગર કદી તે રાજ થઈ શકતો નથી.

અદલાહતઆલાએ કહ્યું: “જે કોઈતેઓમાંનો (ફીરશતા યા નબીમાંનો) કહે કે તેની નીચે મારી બંદગી છે, (એટલે અદલાહ પછી હું પુજવાને લાયક છું.) તો તેને હમો શિક્ષા આપીશું જહનમની !! જે ઈન્સાફાને (બલેમોને) અમો એવીજ (જહનમની) શિક્ષા આપીએ છીએ.” સુરા અંબીયા ૨૧; ૨૯,

ફાયદો—મુસલમાનો ! ખિયાલ તો કરો કે કૂરઆનમાં ફીરિશતા અને પેગમ્બરોનો આવો હાલ છે અદલાહ તઆલાથી વધીને બોલી શકતા નથી, ને તેની જલાલ (મોટાઈ) ની ની રૂબરૂમાં ડરે છે. ખુદાની મરજી વગર કોઈની સીફારશ

કરી શકતા નથી. અને આ વખતના બહેલ મુસલમાન અદના અદના પીરોને માલિક અને મુખત્યાર સમજી સર્વ હાજતો તથા મુરાદો તેઓ પાસેથી માંગે છે અને પોતાના પીરોની શક્તિઅતની ઉમેદ પર ખુદાના ગુનાહોથી ડરતા નથી. અને કેટલાક મરદુદ બહેલ પીરઝાદા; કેટલુંક લઈને પોતાના મુરીદોના ગુનાહ બક્ષી દે છે. [અને તેમ સમજાવે છે.] અને માફીની સનદ પણ લખી આપે છે. ખુદા તેઓ પર લખાનત કરે તેઓએ તો શૈતાનના પણ કાન કાપ્યા !!

ખુદાતઆલાએ ફરમાવ્યું “અલ્લાહનેજ પોકારવું સાચું છે. અને જે કોઈ તેના સિવાય કોઈને પોકારે તેઓ કાંઈ પણ તેમના કામને પોહોંચતા નથી. પણ જેમ કોઈ પાણીના તરફ અને હાથોને પસારી રાખે કે, તે તેના મ્હોમાં આવી જાય. પણ તે [એમ] કદી પોહોંચનાર નથી. અને કાફિરોનું પોકારવું ગુમરાહીમાંજ છે.” સુરા: રઅદ ૧૩, ૧૪

ફાયદો—એટલે જો તરસ્યો નદીને કિનારે હાથ પસારીને પાણીને પોકારે કે, ઓ પાણી તુ મારા મ્હોડામાં આવી જા. તો તે કદી આવી શકશે નહિ. એવીજ તરફ જે લોકો અલ્લાહ વગર લોકોને પોકારે છે તેઓ પણ મદદ કરી શકતા નથી. એટલે અખત્યારીમાં બને બરોબર છે. જેમ પાણીને આપો આપ મ્હોમાં ઘુસવાની શક્તિ નથી. તેમજ અલ્લાહ

તઆલાના સિવાય ખીજ કોઈને મદદ કરવાની શક્તિ નથી. સુખહાન-દલાહ, અદલાહ તઆલા કેવી કેવી મિસાલો આપીને પોતાના બંદાઓને સમજાવે છે. જો કોઈ એથી પણ નહિ સમજે તો તે માણસ નહિ. પણ જનાવર છે.

અલ્લાહ તઆલાએ ફરમાવ્યું!! “અને જો તને પોહો ચવે અદલાહ કાંઈ નુકસાની તો તેને તેના વગર ખીજુ કોઈ મટાડનાર નથી. અને જો તને કાંઈ લલાઈ પોહોંચવે, તો તે દરેક ચીજ ઉપર શક્તિવાન છે. અને તેજ પોતાના બંદાઓ ઉપર જોરાવર છે, અને તેજ હહાપણુવાળો છે. અને ખબરદાર છે.” ^૧ સુરા અનઆમ ૬,૧૭

ફાયદો-અલ્લાહ તઆલા ફરમાવે છે કે, મારી આપેલી તકલીફને કોઈ દૂર કરી શકતું નથી. અને આ વખતના નાદાન લોક મુશ્કેલીના વખતમાં ખુદાને છોડી તેના બંદાઓથી મદદ માંગે છે કોઈ હઝરત અખ્લાસ (રદી)ની હાજરી માને છે. કોઈ શાહ અખદુલ હુકકનો તોશો કરે છે. કોઈ શાહ મદારનો મલીહો ચઠાવે છે (પણ) આટલું તો જાણુતા નથી કે, એઓ તો અલ્લાહના બંદા છે. તેમની શી શક્તિ કે તેની આપેલી તકલીફને તેઓ ઉઠાવે ! હાં, કેટલાક જ્યારે

^૧ તોહ-આ આયતની તફસીર તોહફતુલ હિન્દ ગુજરાતી પૃષ્ઠ ૧૨૧માં વાંચવા લાએક છે. કી. શ. ૨૧) લખો, મેનેજર-કુતુબખાના સાદેકીયા રાંદેર જી. મુરત.

ફારસીની એક બે કિતાબ બાણીને પોતાને ઘણા કાબેલ સમજે છે. તેઓ એમ બોલે છે કે, અમો પેગમ્બરો અને વલીઓથી જે મદદ માંગીએ છીએ તે એટલા માટે કે; વાડ, શીડી વગર શું કોઈ, માળ ઉપર ચઢી શકે છે ? અમીર વજીરના વસીલા વગર શું કોઈ બાદશાહ સુધી પોહોંચે છે ? એનો જવાબ આ છે કે, બેશક શીડી વગર માળ ઉપર ચઢવું મુમકેન નથી તેવીજ તરેહ રસૂલ [સલ]ના હુકમને માન્યા વગર અલ્લાહને મળવું મુમકેન નથી, અને અલ્લાહના રસૂલનો પહેલો હુકમ આ છે કે, અલ્લાહ વગર બીજા કોઈ પાસે મદદ ન માંગો અને મુરાદો ન શોધો, હવે ખ્યાલ કરો કે, તમોએ શીડીને છોડી કે અમોએ ? અને તમો અલ્લાહને બાદશાહના જેવા સમજો છો, તે ભુલ છે કેમકે બાદશાહ દરેક જગ્યાએ હરેક મુલકમાં પહોંચી શકતો નથી. હુર કોઈની ગરજને પોતે એકી વળતે સાંભળી શકતો નથી. તે બીજા લોકોને કામ સોંપે છે અને સલાહ લેવામાં વઝીરનો ગરજવાન છે. પણ અલ્લાહ તો મોટી કુદરવાળો છે, અને સલાહ લેવામાં કોઈનો ગરજવાન નથી. દરેક જગ્યાએ હાજર નાજર છે. દરેકની વાત સાંભળે છે. અને દીલોનો લેલ શુખ્તાં જાણનાર છે. તેને શું પરવાહ કે તે કોઈને પોતાનું કામ સોંપે. અથવા કોઈથી. સલાહ મનસુખો કરે અને ફરિશતા કે પેગમ્બરમાં આ શકિત નથી કે, હુકમ વગર કાંઈ બોલી

શકે. તે એકલો માલેક છે જળરહસ્ત શક્તિવાળો છે, તેનો કોઈ વઝીર નથી અને ન નાએખ. સુખહાન-દ્વાહ ! તે પોતેજ જે આડે છે તે કરે છે. એટલા માટે તેના સિવાય કોઈને હાંક મારવી લાયક નથી. એવીજ તરેહ જે રસુલ(સલ)ને પોકારે તો તેમને (ખુદાએ) જાલેમ કહયા છે. પણ એ ઘણા જાલેમ છે કે, એથી પણ ખૂબીતા નથી.

અદ્વાહતઆલાએ ફરમાવ્યું; અને અને “અદ્વાહ સિવાય કોઈ એવા ને ન પોકાર કે તે ન તારૂં લલું કરે છે. અને ન તારૂં ખુરૂં ફરી જે તું (તેમ) કરશે તો તેજ વખત જુલમ કરનારાઓમાંથી થશે” સુરા યુનોસ ૧૦, ૧૦૫.

ફાયદો—જ્યારે હુકમ થયો કે, અદ્વાહ વગર કોઈને ન પોકાર તે: એથી જણાયું કે; આ લોકોની જે ટેવ છે ઉઠતાં, બેસતાં ડગલું ભરતાં “યા રસુલદ્વાહ” “યા અલી” “યા અબ્દુલ કાદેર જીલાની” “યા મખદૂમ” કહે છે. અને તેઓને પોકારે છે તો તે છાજતું નથી, તે વખતે મુનાસેખ છે કે, (નખીયો, અને વલીયો, તથા ખુજરૂગોની માફક એ પણ) “યા અદ્વાહ” કહે. જેમકે ખીજી જગ્યામાં હુકકતઆલાએ ફરમાવ્યું છે કે; “(મુસલમાનો) તે લોકો છે કે, ઉઠતાં બેસતાં તથા સુતાં અદ્વાહને પોકારે છે.” !! અને આ તો કોઈ જગ્યા ફરમાવ્યું નથી કે, મુસલમાનો તે છે કે જેઓ ઉઠતાં બેસતાં ‘યા મોહમદ’ ‘યા અલી’ કહે. મુસલમાનોને લાજેમ.

છે કે, જે અલ્લાહ અને રસુલનો હુકમ હોય તે ઉપર ચાલે પોતા તરફથી કાંઈપણ વધારે નહિ, ઈસ્લામમાં ઘણી ખરાબી તો આથી આવી પડી છે કે, એ લોકો અલ્લાહ તથા રસુલનો હુકમ તો (પુછવા) દરીયાફત કરતા નથી, ને પોતાની નાકેસ અકકલ ઉપર ચાલે છે.

અલ્લાહ તઆલાએ ફરમાવ્યું ‘અલ્લાહનેજ સિજદો કરવો (એટલે નમીને પ્રાર્થનાં કરવું) લાયક છે. તો અલ્લાહની સાથે કોઈને પોકારો નહી.’ સુરા જુન ૭૨; ૧૮.

ફાયદો—અહીંયાથી જણાયું કે; આ, જે લોકો છોકરાં-ઓની ખીમારીમાં અથવા સખત મુસીબતમાં કહેવા લાગે છે કે; યા અલ્લાહ, યા હુસેન ખમર લીજીયો.” તે દૂરસ્ત નથી, આ વખત અલ્લાહથીજ મદદ માંગવાની છે. માત્ર અલ્લાહથીજ દુઆ માંગવી જોઈએ. ! શું તમારા અલ્લાહથી કાંઈ કામ થઈ શકતું નથી કે, જેથી ખીજાની પણ ગરજ પડી? શું ખુરી આદત થઈ ગઈ છે કે, “અલ્લાહની સાથે બંદાઓને મેળવી દે છે. કોઈ કહે છે, “અલ્લાહ રસુલ તામારું ભલુ કરે.” કોઈ કહે છે. “અલ્લાહ મદદાર તેરી મદદ પર રહે.” “દાખલા તરીકે, કોઈ શખ્શ તમોને માન દઈ ગાદીએ બેસાડે, અને તેજ જગ્યાએ તમારી સાથે તમારા ગુલામને બેસાડે, તો વારું શું તમો ખુશી થશો? જો જરા પણ અકલ હોય તો આની મતલબ સમજી લ્યો! નખી (ગલ) સાહેબે

ફરમાવ્યું કે, જ્યારે તું કંઈ માંગવા લાગે તો અલ્લાહ પાસે માંગ, અને જ્યારે તું મદદ માંગવા લાગે તો અલ્લાહ પાસેથી માંગ.” (સુબહાનલ્લાહ આ ફરમાન કેવો સાફ છે.)

કેટલાક શખસો આ જગ્યામાં શુબહ શક(સદેહ)કરે છે કે જો પાક ખુદા સિવાય બીજા કોઈ પાસેથી મદદ માંગવી હૃદય નહિ હોય; તો જોઈએ કે, હુકેમ આગળ ફરીઆહ કરવી, હુકોમથી ઈલાજ કરાવવો, નોકર યા ગુલામ પાસે પાણી માંગવું, હાથમાં લાકડી રાખવી, પણ હૃદય ન થાય કેમકે એ કામોમાં પણ ખુદા સિવાય બીજી ચીજોથી મદદ માંગવાની છે. એનો જવાબ આ છે કે, હુકક તઆલાએ એ ચીજોને એજ કામોને માટે કારણ (સબબ) ઠેરવ્યા છે. પાણી પીવાને વાસ્તે પેદા કીધું છે. અને દવાઓને બીમારીઓ માટે; પણ મદાર સાલારને એ માટે પેદા નહિ કીધા કે; લોકોને અન્ન (રીઝક) અને છેકરાં આપ્યાં કરે. એટલુંજ નહિ પણ પેગમ્બરો, તથા વહીઓએ, સર્વ તે કામો કરતા હતા. એટલે હાથમાં લાકડી પણ રાખતા હતા. અને ઈલાજ પણ કરતા હતા અને હુકક તઆલાએ હુમેને પણ એ કામોની મનાઈ કીધી નથી મતલબ કે ઈસ્તેઆનત એટલે મદદ માંગવી એવી તરેહની મના છે (અને હૃદય નથી) કે; જેમાં શર્ક લાગુ પડે, અને (અલ્લાહ સિવાઈ બીજાની) નજર નિયાઝ કરવાનો અને માનત માનવાનો વખત આવે.

અલ્લાહુતઆલાએ ફરમાવ્યું “ જેમની ખબર નથી એવાઓ માટે તેઓએ હુમારી આપેલી રાઝીમાંથી એક હિસ્સો ઠેરવ્યો છે. ખુદાની કસમ તેમને પુછ કરવામાં આવશે) જેના વિષે કલ્પના કરતા હતા. સુરા: નહુલ ૧૬. ૫૬.

ફાયદો—આ તે લોકોને માટે ફરમાવ્યું કે, જેઓ ખેતરમાં, જાનવરોમાં, અને સોદાગરીમાં અલ્લાહુતઆલા સિવાય કોઈની નજર, માનતા, ઠેરાવતા હતા. જેવી રીતે આગલા લોક (હતા) તેવા હમણાં પણ મોજુદ છે. જાનવરોમાં હિસ્સો (ઠેરવે છે.) જેમ સધયદ અહમદ કખીરની ગાય. શેખ સદ્દુનો બકરો અને મદારશાહની મરઘી અને ખેતરમાંથી અને વેડુપારમાંથી પણ શાહ અબ્દુલકાદેર જીલ્લાની અને મદારની ચપટી કડાડે છે. અને ઇમામ જામેન (રહી) નો પૈસો બાબુએ ખાંધે છે. તો તેણે ફરમાવ્યું કે એ સર્વ અલ્લાહનો માલ છે. એમાં ખીજ કોઈનો હક્ક નથી. તેના હુકમ વગર ખીજ કોઈનો હિસ્સો પોતા તરફથી ન ઠેરવો. ! ‘હાં, આ બેશક દુરસ્ત છે કે, એને અલ્લાહની નજર કરો. (એટલે અલ્લાહ માટે તથા અલ્લાહ વાસતે) અને તેનો સવાબ જે તમને મળે છે. તે તેમની રૂહની બક્ષી દો !! પણ નામ ઠેરવવું કે આ ચીજ ફલાણા બુજરૂગની છે એ મના છે. (અને હોરસ્ત નથી.)

ફેસલ બીજી.

એમાં શિક્ક કરનારાઓની ખુરાઈનું જ્યાન છે.

અલ્લાહુત્તઆલાએ ફરમાવ્યું છે. “તેઓ અલ્લાહના સિવાય જેને પોકારે છે. તેઓ કાંઈ પેદા કરતા નથી. પણ પોતે પેદા થાય છે. મરદાં છે, અજીવ છે. અને તેઓને ખબર નથી કે ક્યારે કબરોમાંથી ઉઠાવાઈ શું? મુરા નહિ ૧૬, ૨૦, ૨૧

ફાયદો—આ જગ્યામાં હકકતઆલા મુશરફેકોની હોમા-કત અને નાદાની (મુખાઈ) જ્યાન કરે છે. એટલે મદદ માંગવા અને પોકારવાને લાએક તો તે આત છે કે; જેણે કાંઈ પેદા કીધું હોય; અને જીવતો પણ હોય; (પણ) મુશરિક (ખુદાના લાગયા ઠેરાવનારા) એવા બેવકુફ (મુર્ખ) છે કે; જે મરેલાં છે જેમાં જીવ નથી તે બીજાને શું પેદા કરે; પણ પોતેજ પેદા થયલા છે તેવાઓને પોકારે છે!! એવીજ તરેહ હુમારા જમાનામાં (હીનથી) બહેલ મુસલમાન મરેલા ખુજરૂગોથી હાજત માંગે છે. પણ સમજતા નથી કે તેઓ પોતે પોતાના જીવવા મરવામાં બીજા કોઈના ગરજવાન છે. તે બીજાઓની શું મદદ કરશે!! મીસલ છે કે, “પીર ખુદકી દરમાંદે શકાઅત કીસકી.”

કેટલાક બહેલ જે પોતાને લાયકીવાળા સમજે છે. તેઓ એમ કહે છે કે, ખુદાના પેગમ્બર(સલ્લ)ના વખતમાં અરબના

કાફિરો ખુત પુંજતા હતા અને તેમની મદદ માગતા હતા. તો અલ્લાહ સુખહાનહુએ કુરાનમાં ખુતોની મદદ માંગવાથી બેશક મનાઈ કીધી. પણ ઓઝીયા અને અમ્મીયાઓથી મદદ માંગવાની કાંઈ મનાઈ કરી નથી. એનો જવાબ આ છે કે, હુકતલાએ જ્યાં શિકની મનાઈ કીધી છે. ત્યાં શબ્દ “મિન-હુનીલાહુ”નો ફરમાવ્યો છે. એટલે ખુદાના સિવાય કોઈની મદદ ન માંગો, અને કોઈને ન પુંજો, તો એમાં સર્વ ખુત, વઢીયો, અને અમ્મીયાઓ પણ આવી ગયા. પણ કોઈ આયતમાં એમ ફરમાવ્યું નથી કે, તમે પોતાની હાજતો ખુતોથી ન માંગો. અને મારા પીર પેગમ્બરોથી માંગો. પણ તેમ ન કરતાં પોતાની પાક ઝાત વગર બીજો કોઈ પણ હોય તે સર્વથી (મદદ માગવી) મનાઈ કીધી છે ? અને મદદ તો તેથી માગે કે, જેને કાંઈ પણ અધિકાર હોય ? પણ હુકતઆલા તો પહેલી આયતમાં સાફ ખ્યાન કરી ચુક્યા છે કે, પેગમ્બર જેવાને પણ પોતાના જાનનો પણ કાંઈ અધિકાર નથી. બાપડા મદાર સાલારને (અલ્લાહનીજ અખતિયારી હોવા છતાં) કોણ પુછે, અલ્લાહની સામે આજિઝ થવામાં, અધિકારી નહીં થવામાં, હુમો, વલી, અને પેગમ્બર સર્વ બરાબર છીએ, !! હા, ફતબામા ઘણો ફરક છે. તેઓ (ખુદાના) મકબુલ છે, અમે ગુનેહગાર છીએ, તેવજુ અમારા નબી, સરદાર છે, અમે અમે તેમની ઉમ્મત ફરમાબરદાર છીએ

જેમકે અહના સિપાઈ અને સુબેદારના રૂતબામાં આસમાન
ઝમીનનો ફરક છે. પણ નોકર થવામાં બંને બરાબર છે. *

અલ્લાહતાલાએ ફરમાવ્યું “હવે કુફર કરનારાઓ શું સમજ
ગયા છે કે તેઓ મારા સિવાય મારા બંદાઓને હીમાયતી
કરે છે, અમોને કૂફર કરનારાઓ માટે દોઝખની મહેમાની
(પ્રોણુગત તૈયાર કીધી છે.” સુરા કહુફ ૧૮; ૧૦૨.

ફાયદો—હુઝરતના વખતમાં કાફિરો બે તરેહના હતા
તેમાંના ઘણા બુતોને પુજતા હતા અને કેટલાક પેગંબરોની
રૂહને, જેમકે હુઝરત ઇસા અને હુઝરત ઓઝેર (અલે) ની
રૂહને પુજતાં હતાં. અને તેથી ગરબે માંગતા હતા. તે

*દોઆ કરતી વેળા બુઝુરગાને દીનનો વસીલા લેવો દુરસ્ત છે
એમાં કોઈને પણ વાધો નથી જેમકે દોઆ કરતી વેળા કહે કે “ઓ અલ્લાહ
તારા હખીયના તોફાની અથવા વસીલાથી અમારી દુઆ કબુલ કર !
તો એ દુરસ્ત છે. એની એક મીસાલ આપું છું તેથી તમને વધુ સમજ
પડશે ! એમ સમજે કે કોઈ માણસની હાકેમની સામે હાજરી થઈ હોય
અને તેમા હાકેમનો વફાલો છોકરો પણ બેઠેલો હોય તે વેળા
અરજદાર બે હાકેમને એમ કહે કે સાહેબ આ તમારા બચ્ચા
ઉપર જેવી તમારી દયા અને રહમની નિગાહ છે તેવી મારા ઉપર
રાખી મારા ઉપર રહમ કરશો !! તો આ રીતે કહેવાને તે છોકરાને
વસીલો પડવો કહીશું પણ હાકેમ સાથે વાતચીત કરવામાં હાકેમના
છોકરાનો કંઈપણ ફાવલ નથી.

અબદુર રહમાન

અલ્લાહ તઆલાએ બંનેને કાફર કહ્યા, અને એ આયતમાં તેઓને ગુસ્સાથી ફરમાવ્યું કે, એ લોકો ઘણા બેવકુફ (મુર્ખ) છે. મારા બંદાઓને મારા સિવાય પોતાના હીમાયતી ઠેરવે છે. એટલે વલીયો અને પેગમ્બરો જો કે, પાક લોક છે. પણ આખર મારા બંદા છે. મારા છતાં તેઓ થી હિમાયત ચાહવી ક્યારે લાયક થાય ? વાફ, ધ્યાન તો કરો કે, મીઆં (માલેક) છતાં મીયાંની ચીજને તેના ગુલામ પાસે માંગવી એ કેવી મોટી નાહાની છે. !! પણ એમ બાણુવું જોઈએ કે, વલીયો અને નખીયોનો એક તરેહનો વસીલો પકડવો હુરૂસ્ત છે. ખુદાની હુજુરમાં એમ અરજ કરે કે, “ઈલાહી મોહમ્મદ મોસ્તફા [સલ)ના તોફીલથી અથવા અલી મુરતઝાના તસદ્દહો-કથી મારી ફલાણી હાજત પુરી કર.” આ રીત સિવાય (તેવણથી માંગવું) હરગીજ હુરૂસ્ત નથી.

અલ્લાહુતઆલાએ ફરમાવ્યું, “ઓ લોકો ! એક મીસાલ (દ્રષ્ટાંત) કહેવાય છે તેને સાંભળો, ખુદા વગર જેને તમે પોકારો છો તેઓ એક માખી પણ બનાવી શકતા નથી જો તેઓ બધાં ભેગા થાય તોએ. અને જો માખી તેઓ પાસેથી કંઈ છીણવી લે તો તેથી તેઓ છોડવી શકે નહિ ! માંગનારો અને જેની પાસેથી માંગે છે (તે બંને) કમજોર છે. અલ્લાહની કક્કર જેવી જોઈએ તેવી તેઓએ બુઝી નથી. મેશક અલ્લાહ એવાવન જખર-દરત છે” સુરા હુજર ૨૨, ૭૩, ૭૪

ફાયદો—એટલે જે લોકો અલ્લાહ વગર ખુતોથી અથવા પીરોથી મુરાદો માંગે છે. (તેઓ વિશે) અફસોસ છે. કે; અલ્લાહની દૃઢ જેવી જોઈએ તેવી તેઓ સમજતા નથી, જે સમજતા હોત તો અલ્લાહ જેવા જખર-દસ્ત જહાનના પૈદા કરનાર હોવા છતાં આ ખીયારા તાકત વગરના, કે જેઓથી એક માખી જેવી બની શકતી નથી. તેઓ પાસેથી શા માટે હાજતો માંગે છે. જે કોઈ બાદશાહના હોવા છતાં ફકીર પાસે ભીખ માંગે તેની સમજખુશ્તિ ઉપર ખાક પડે!!

અલ્લાહતઆલાએ ફરમાવ્યું “ અને જે લોકો અલ્લાહ વગર શરીકોને (લાગ્યાઓ ઠેરવીને) પોકારનાર છે, તેઓ ખ્યાલોનીજ પાછળ પડ્યા છે. અને તેઓ અટકલોનેજ દોડાવે છે.” સુરા યુનોસ ૧૦, ૬૫

ફાયદો—એટલે જે કોઈ અલ્લાહ વગર ખીજ કોઈને મદદ માટે પોકારે છે; તેઓ તદ્દન અકલથી કોરા છે. (અને અકલ વગરના છે) ખુત પૂંજકો આટલું તો સમજતા નથી કે, આ ખુત તો પથર છે. એઓની આગળ જે ગાય છે, વગાડે છે અને હાજતો માંગે છે, પણ તેઓ શી રીતે સાંભળશે ? પોતે (ખુતો) તો (અમુક) જગ્યાથી હાલી ચાલી શકતા નથી. તેઓ અમારી મદદ શું કરી શકશે ? એવીજ તરેહ બહેલ(અભણ)મુસલમાનોને ગાંડપણ લાગ્યું છે કે, ખુઝડગોની કબરોને પૂજવા લાગ્યા છે. અને એઓ સમજે છે કે, નખીયાં,

વલીયો ખુદાતઆલાના કારખાનામાં મુખ્તીયાર છે. જેને ચાહે છે તેને આપે છે, આ સમજતા નથી કે તે બંદાઓ પોતે હરેક ચીજમાં ખુદાતઆલાના મોહુતાજ હતા. તેઓ ક્યાંથી મુખ્તીયાર થઈ ગયા. અને એવીજ તરેહ કેટલાક મરદોએ અને ઓરતોએ પોતાના ખ્યાલથી જીન્ન, પરીને તરાશીયા (ઘડયા) છે. દરિયાપરી, શાહુપરી, આસ્માનપરી, એવાં એવાં તેઓનાં નામ પાડ્યાં છે (તોખા તોખા) જો કેઈ એ મુખ્તીઓને પુછે કે, તમોએ તમારી આંખોથી જોયાં છે? અથવા શું ખુદા, રસુલે તમને બતાવ્યાં છે? ત્યારે તમો તેને ક્યાંથી સમજ્યા કે તેઓને પુંજવા લાગ્યાં? આ જગ્યાથી જીન્નોની હસ્તિનો ઇનકાર કોઈ સમજે નહિ. કેમકે જીન્નોની હસ્તિની સાબેતી તો કુરઆનથી સિદ્ધ છે. પણ શાહુપરી, આસ્માન પરી, જે નામો પોતાના તરફથી ઠેરવ્યા છે, અને તેની માનતા માને છે, તેમાં તકરાર છે. એવીજ તરેહ હિંદુ. તથા જાહેલ મુસલમાનોની ઓરતો અને કેટલાક જાહેલ મુસલમાન ઓરતના ગુલામો, (ઓરતના મુરીદ) શીખીની ખીમારીમાં પોતે પણ ખુદ પુજે છે અને માલણને પણ ઓલાવે છે અને જો એમ થયા કરતે. કે મુસલમાનોના છોકરા શીખીના રોજમાં મર્યા કરતે. અને હિંદુઓના જીવ્યા કરતે તે છોકરાઓ મુસલમાન દુન્યાદાર ખુદ પુજવાં વગર શાયદ બાકી રહેતે. આ સમજતા નથી કે, જેવી ઝેહુરીલી ખીજ

ખીમારીઓ છે તેવી શીળી પણ છે. આથી અને મુરદાર દેવી ભવાનીથી સંબંધ શો? મતલબ કે અદ્વાહુતઆલાએ સાચું ફરમાવ્યું છે કે, જે લોકો શીરક કરે છે, તેઓ મોટા ગધેડા હોય છે. તેઓ ફક્ત પોતાના વહેમ અને ખિયાલપર ચાલે છે. એઓની પાસે ન કોઈ દલીલ (પ્રમાણ) છે. અને ન કોઈ સનદ છે. હકીકતમાં જો એઓ અહુમક-મુર્ખ ન હોતે, તો ખુદા જેવા માલીકને મુકી અહીં તહીં કેમ ભટકતે.

અદ્વાહુતઆલાએ ફરમાવ્યું ‘તું’ કહે(ઓ મેહુમ્મદ (સલ) મુશકેરોને)વારૂં જુઓ તો અદ્વાહુ સિવાય જેને તમે પોકારો છો. મને તમે દેખાડો કે, તેઓએ જમીનમાં શું પેદા કરીધું છે? શું આસ્માનમાં તેઓનો ભાગ છે? આ કુરઆન પહેલાંની કોઈ ક્રિતાબ અથવા ચાલ્યો આવેલો ઇલ્મ તમે મારી પાસે લાવો, જો તમે સાચો છો.” સુરા અહુકાફ ૪૬, ૪

ફાયદો—જેમ તે વખતમાં લોકથી પુછાયું હતું તેમ આ વખતના લોકોથી પુછવું જોઈએ કે અકલની આગળ તો તેવાથી માગણી કરીએ કે જેની જાહેરમાં કાંઈ કુદ્રત પણ દેખાતી હોય તમે જે ઇમામ પીરથી થકક માગો છો તે શું સમજીને? વારૂં ખતલાવો કે હઝરત અબ્બાસે [રહી] કયું આસ્માન પેદા કરીધું? અને અબ્દુલ કાદર જીલાની [રહી]એ કયો દરિયો વહેનો કરીધો? અને સૈયદ સાલારે (રહો) કઈ માખી બનાવી. અને શાહુમહારે (રહી) કઈ કીડી પેદા કરીખી?

અને જ્યારે એઓથી કાંઈ યની શકતું નથી તો ફરી તમે કેમ ગુમરાહ થયા. અને કેમ તેઓની મુરાદો માંગવા લાગ્યા અને કુરઆન મમજુદથી કંઈ કિતાબ વધારે છે કે, જે પર તમે ચાલો છો. અથવા આ બુઝ્ઝગોએ તમને કહ્યું છે કે હમે મોટી કુદ્રતવાળા છીએ; હમારાથી તમારી હાજતો માગ્યા કરજો. બુદાને વાસ્તે જરાતો આંખો ખોલો, હોશ સંભાલો, તમારી પાસે એ વિષે કાંઈ સનદ છે. ?!!!

ઘણા નાદાનો એવી વાત સાંભળીને કહે છે કે, અમે જે હમારા પીરોથી માંગીએ છીએ તો હમારી ગરજ સરે છે. જુઓ ફલાણી વખતે હમેએ શાહ મદારથી છોકરો માંગ્યો હતો તો હમેને મળ્યો, અને એકવાર નાવડી ડુબવા લાગી તો હમેએ સૈયદ સાલારને બુમ પાડી તો તેવણે બચાવી લીધા. તો એવી વાતોથી હમેને જણાયું કે, તેઓને મોટી કુદ્રત છે. એનો જવાબ આ છે કે, જેવી રીતે તમે કહે છો તેવી રીતે હિન્દુઓ પણ કહે છે કે, જે મુરાદો હમે ભવાની દેવીથી માંગીએ છીએ તો તે હમેને મળે છે! તે બેઈએ કે તેને પણ તમે પૂંજો કે, જેવી તમારા પીરોને કુદ્રત છે તેવી બુનોને પણ છે. ઇલાહિ તૌઆ? શેતાને કેવા ગુમરાહ કીધા છે કે, અસલ વાતને તદ્દન સમજતા નથી. પણ તેની આવી તરેહની મીસાલ છે કે જેમ એક નાનો છોકરો દુધ પીવાને લીધે પોતાની ઢાઈ સાથે હલી ગયો છે.

મીઠાંઈ વગેરે જે ચીજને તે છોકરાનો જીવ ચાહે છે તે પોતાની દાઈને કહે છે. અને બાપ બાણે છે કે દાઈ તેની માંગેલી ચીજ ક્યાંથી લઈ શકશે જેથી તે પોતે તેને લઈ આપે છે એ છોકરો સમજે છે કે, મને મારી દાઈએ આપ્યું તો એવીજ તરેહુ અદ્લાહની તો પોતાના બંદા ઉપર બાપથી પણ વધારે મહેરબાની છે. અને તેની હાજતોને ખુબ બાણે છે, જેથી તે પોતાના ફરમ (અને કૃપા)થી ખરલાવે છે. અભાગ્ય હિંદુ તેને ખુતોથી સમજે છે. અને બાહેલ મુસલમાન પોતાના પીરોથી! પણ મુનસફીની વાત એ છે કે, “જેનું ખાએ તેનું ગાએ

અદલાહતઆલાએ ફરમાવ્યું છે. “અદલાહસિવાય એવા ને જે પોકારે કે, તેને તેની ફરિયાદ કયામત સુધી પોહાંચે નહિ. તેથી વધારે ગુમરાહ (માર્ગથી ભટકેલો) કોણ છે? અને તેઓ તેઓના પોકારથી અબાણ છે. અને ત્યારે (કયામતમાં) લોકો ભેગા થશે તો તે (ખુતો વિગેરે) તેઓના દુશ્મન થશે. અને તેઓના પુજવાથી નકાર કરનાર થશે. સૂરાઅહુકાફ ૪૬;૫

ફાયદો—એટલે અદલાહ સિવાય કોઈને કંઈ અખત્યાર નથી. ત્યારે જે લોકો ખુતો અને ખુઝફોની પાસે માંગે છે, તેઓ જો કયામત સુધી પોકાર્યા કરે તો તેઓથી કંઈ બનવાનું નહિ. અને મદદ તો તે કરે છે કે, જેઓને એમના હાલની ખબર હોય; તે અદલાહતઆલાએ ફરમાવી દીધું કે, તેઓને આ લોકોના પોકારવાની ખબર પણ થતી નથી, કે

કોણ અમારી પાસે ફરિયાદ કરે છે. એટલે જૈબની (ત્રીકાળની છુપી) વાત બાણવી અને દરેક જગ્યા હાજર નાજર રહેવું, એ અદલાહની શાન છે. બંદા અગર જો પેગમ્બર હોય પણ અદલાહના બતાવ્યા વગર શું બાણે ? લોકો અજબ નાદાન છે કે, (સેંકડો) કોસ અને મંજલોથી ખુઝરગોને પોકારે છે કે “ઓ ફલાણા હુઝરત” અમારી મદદ કરો. પણ તેઓ આટલું સમજતા નથી કે, તેઓ આટલે દુરથી શી રીતે સાંભળશે. શું તેઓ જગતમાં ફરતા ફરે છે ? અથવા ખુદાની પનાહ શું તેઓ ખુદા છે કે બધાં જહાનમાં હાજર નાજર રહે છે ? જીવતા હતા ત્યારે તો આઘેની વાત પણ સાંભળતા નહોતા હવે મરવા પછી બધુંજ સાંભળવા લાગ્યા ? અને વધુ આશ્ચર્યની વાત તો આ છે કે, લોકો દુનિયામાં ખુદા સિવાય જેને પોકારતા હતા કે નિયાજ માનતા હતા, તેઓની પાસે કયામતમાં જશે હકક તઆલા ફરમાવે છે કે તેઓ તેઓથી ગુસ્સે થશે. અને કહેશે કે તમે જુઠા છો; અમોએ તમોને ક્યારે કહ્યું હતું કે તમે પોતાની મતલબો અમારી પાસે માગ્યા કરજો ? વાઝં બતાવો કે હુમોએ એને કંઈકિતાબમાં લખેલું ? હમારી શું મકદુર કે, હુમો અદલાહતઆલાના કારખાનામાં હખલ આપીએ હમારી બલાથી જેવું તમાઝં કીધેલું તેવું તમે ભોગવો !!

કેટલાક નાદાન જ્યારે આ સાંભળે છે કે, અદલાહતઆલા સિવાય કોઈ નથી વલીને ગરજ સારવાની શકિત નથી તો કહે

છે કે, આ લોકો ખુઝગોથી નકાર કરનાર તથા બેઅકીદા છે. તેનો જવાબ આ છે કે, ખુદાની પનાહ (મઆ ઝહીહ) અમો તેઓથી બે એતેકાદ નથી, અમો આટલું જાણીએ છીએ કે, તેઓ ખુદાના મકબુલ બંદા છે. તેમને પણ ખુદાની શુલામી અને ફરમાં બરહારીથી મસ્તબો મળ્યો છે. પણ તમારી માફક અમો ખુદાતઆલાના કામમાં તેઓને મુખત્યાર (કે અધીકારી) જાણતા નથી. અને ખરી વાત આ છે કે, જેની સાથે કોઈ મોહોખ્ખત અને અકીદો રાખે છે. તો તો તેનો માર્ગ અખત્યાર કરે છે. તો જો તમોને નખીયો (અલો) સાથે તેવો સાચો અકીદો હો તો તમો તેઓના ફરમાન ઉપર ચાલતે અને પોતાના તરફથી તેઓના વગર હુકમે કાંઈ કલ્પના કરતે નહિ ? ! !

સર્વ જાહેલોની એવી ટેવ છે કે, જ્યારે કાંઈ જવાબ બનતો નથી, અને તકરારમાં બંધ થાય છે તો લાચાર થઈને છેવટમાં એમ જવાબ આપે છે કે, આ જે તમો કહો છો કે, અલ્લાહ સિવાય કોઈ પેગમ્બર પાસે મુરાદો માંગવી દુરસ્ત નથી. એ વાત તો નવી છે. હમોએ હમારા બાપદાદાથી કદી સાંભળી નથી ? શું પહેલાં આલેમ ફાજેલ નહોતા ? તમો શું નવા પેદા થયા છો ? એનો (જવાબ) આ છે કે, હમો એ બાબતમાં કુરઆનની આયતો બયાન કરીએ છીએ કે જે કુરઆન હઝરત સલ્વ ઉપર ઉતરવાને બારસો (પણ હાલ ૧૩૪૬) વર્ષ થયાં છે

અને જે ઇમામો અને પીરોથી તમો માંગો છો, તેઓ પેગમ્બર (સલ્લ) પછી પેદા થયા છે. જરા ગુસ્સાને રોકો. ઇન્સાફ કરો કે, હવે તમારી વાત નવી છે કે હમારી ? અને દરેક વખતના આલેમ ફાજેલ શિક્ષની ખુરાઈએને પોતાની કિતાબોમાં લખતા આવ્યા છે. આજ સુધી કોઈ દીનદાર આલેમે કહ્યું નથી કે, અલ્લાહ વગર કોઈ વલી, યા નબીથી પણ મદદ માંગવી દુરસ્ત છે. અને કુરઆનથી વાકેફગાર આલેમ કદી (પણ) કહેશે નહિ. અને જે તમોને અમારા કહેવામાં કંઈ શક હોય તો કોઈ (દીનદાર) આલેમ ફાજેલથી કુરઆન શરીફની આ આયતોના માયના (મતલબ) પુછે. જુઓ, તે પણ અર્થ પચાન કરે છે, અથવા કોઈ ખીજ ? શીયા સુન્ની સર્વ એ બાબતમાં એકેમતે છે. શિક્ષમાં કોઈને વાંધો નથી. અને તમો તમારા બાપદાદાથી સાંભળો શું ? જેવા તમો દીનથી જાહેલ છો, અને કુરઆન હદીસના માયના જાણુતા નથી. તેવાજ તેઓ પણ હશે. વાઈ આંધળો પણ કોઈ ઠેકાણે આંધળાને માર્ગે લગાડે છે ? અને ઇન્સાફ તો આ છે કે, હમો ઇમાન હઝરત મોહમ્મદ(સલ્લ)ઉપર લાવ્યા છીએ. કંઈ બાપદાદા ઉપર ઇમાન લાવ્યા નથી કે તેઓની વાત માનીએ જે બાપદાદાનો માર્ગ પેગમ્બરને મુવાફફ હોય તો અમો તેના તાબેદાર છીએ અને નહિ તો મોહમ્મદ(સલ્લ)ને રસતે આલીશું કે જેવળુનો તરીકો સર્વ તરીકાથી બેહુતર છે.

વારૂ અમે તમને પુછીએ છીએ કે, જો તમારા બાપ દાદા કંગાલ હોય, રોટીના મોહતાજ હોય, અને તમને ખુદાએ પોતાના કરમથી માલ અને દોલત દીધી હોય તો તમે તે માલને રાખશો. અથવા એજ કહી ફેંકી દેશો કે હુમારા બાપદાદાની પાસે માલતો નહોતો જેથી હુમોને પણ લેવું નહિં જોઈએ, સુખડાનદલાહ? દીનને કબુલ કરવામાતો બાપદાદા યાદ આવે છે. અને માલ લેવા તૈયાર. અને અજબ ઈ-તેકાક (અને વખતમાં મલતાપણું) છે કે, જેવી રીતે હમણાંના જાહેલ મુસલમાન બાપદાદાની રીત રીવાજને દલીલ પકડે છે, અને મના કરનારને જવાબ આપે છે, તેવોજ મક્કાના કાફિરો ખુદાના પેગમ્બર (સલ)ને જવાબ આપતા હતા, જેમકે એનું ખ્યાન આ આયતમાં છે.

અલ્લાહ તઆલાએ ફરમાવ્યું: “અને જ્યારે, તેઓને (કાફિરોને) કહેવાયું કે ખુદાએ જે ઉતાર્યું તેની પૂઠે લાગો તેઓ કહે છે ના ! હુમે તેની તાબેદારી કરીશું કે જેના ઉપર હુમોએ હુમારા બાપદાદાને જોયા. ! અને વારૂ, તેઓના બાપદાદા કાંઈ અકલ રાખતા ન હોય, અને કાંઈ માર્ગની ખબર નહિ રાખતા હોય તોએ? સુરા બકર ૨; ૧૭૦

ફાયદો-એટલે બાપદાદાની તાબેદારી તેટલાં દરજે સારી છે કે, જેમાં જહાલત (દીનથી વિરુદ્ધ) ન હોય અને જ્યારે જણાય કે, તેમની રીત તદ્દન ખુદાના હુકમને

વિરુદ્ધ છે તો ફરી તે ઉપર કદી ચાલવું જ નહીં જોઇએ.
“ગજબની વાત છે કે, મોહમ્મદ (સલ)નો તો કલમો પઢીએ
અને શેખ શહદુને માર્ગે ચાલીએ.

અદ્લાહુતઆલાએ ફરમાવ્યું અને જ્યારે એકલા અદ્લાહનું
નામ લેવાય તો આખેરત ઉપર ઈમાન નહી લાવનારાઓના દીલો
રૂંધાઈ જાય છે, અને જ્યારે તેના સિવાય બીજાઓના નામ
લેવાય તો ફરી તેઓ ખુશી થાય છે,” સુરા ઝોમર ૩૯;૪૫

ફાયદો—અફસોસ છે કે, હમણાના જાહેલ મુસલમાનોને
પણ આગલા કાફિરોના જેવી આદત થઈ ગઈ છે કે, ફક્ત
અદ્લાહના ઝિકરથી એઓ પણ ખુશ થતા નથી. એટલે
જ્યારે તેઓને કહેા કે ખુદા વગર કોઈને કાંઈ અખત્યાર
નથી, અને કોઈની નજર માનતા કરવી દૂરૂસ્ત નથી. તો મ્હોં
કડવું કરીને સુન થઈ જાય છે, અને જ્યારે ખુદાતઆલા
સિવાય મદાર, સાલારના ઝુંડાની નિશાનતું ઝિકર આવે છે
ત્યારે થાય છે. !!

કેટલાક કુરઆનથી અંબાણ કહે છે કે, નખીયો, વલીઓ
આપો આપ (મુસ્તકેલ) પોતે માલેક તો નથી, પણ માનતા
માનીને તેમની નજર સુખ કરીએ. અને હાજતો માંગીએ
આવી નૈસતથી માંગીએ છીએ કે, એઓ અદ્લાહના હુકમથી
જબતની બરબો પુરી કરે છે તો દૂરૂસ્ત છે. એનો જવાબ આ
છે કે જો તમો સાચા છો તો કુરઆનની કોઈ આયતથી અથવા

કોઈ હુદીસથી એ વાતને સાબિત કરે કે, (ખુદાએ એમ કહ્યું હોય કે) મેં નખીયોને, વલીયોને પોતાના તરફથી અખત્યાર કીધા છે. તથા અધિકારી આપી છે. મારા હુકમથી પાણી વરસાવે છે. ચોલાદ આપે છે. ખીમારોને સારાં કરે છે તેમની માનતા કરીને લોકો નજર નીચાડ કર્યા કરે અને જ્યારે કુરઆન હુદીસમાં નથી તો પોતાના તરફથી મનઘડત કહેનાર થયા, અને ઘણું ભુંડું કરનાર થયા. મુસલમાનોને લાઝેમ નથી કે, પોતાની અદ્ય ખુદ્દિ (નાકેસ અકલ)થી દીનમાં દખલ દે! હા, અલખત, હકક તઆલાએ ફરમાવ્યું છે કે ફીરશતા ઘણાં ખરા કામો ઉપર મુકરર થયા છે. પણ આ અખત્યાર તો તેમને પણ નથી કે, જે ચાહે તે કરે જે જે કામ ઉપર જેવો હુકમ થાય છે તેવું તેઓ કરે છે. હવે કોઈ શખ્સ ફીરશતાઓને મુકરર થયલા જાણી કાંઈ માંગે તો તેની નાદાની છે. કારણ કે, એઓ તો તદ્દન (અખત્યાર) છે. અને હુકમને તાબે છે.

અને આ જાણવું જોઈએ કે હઝરત (સલ)ના વામતમાં મુશરિકો આ કહેતા હતા કે ખુતો ખુદાની ખરાબર છે. તેઓ પણ એજ કહેતા હતા કે સર્વનો માલિક અદલાહ છે. પણ ખુતો અમારી લલામણ કરનાર છે. તેના હુકમથી અમારી હાજતો પુરી કરે છે. જેમકે નીચેની આવ-તમાં ખ્યાન થયું છે:—

અલ્લાહુતઆલાએ ફરમાવ્યું “અલ્લાહનેજ માટે ચોખી બંદગી (પ્રાર્થના) છે. અને જેઓએ તેના વગર ખીજાઓની હીમાયતી કરી લીધી છે, (તેઓ કહે છે કે) અમે તેઓને એટલા માટે પૂજીએ છીએ કે તેઓ અમેને ખુદાની તરફ પાસેના દર-જાએ પોહાંચાવે.” !! અને એવીજ રીતે ખીજા આયતમાં છે. અલ્લાહુતઆલાએ ફરમાવ્યું “અને તેઓ પુનઃ છે ખુદા વગર ખીજાને કે, જેઓ ન તેઓને નુકસાની આપે. અને ન તેઓને લાલ આપે અને અને કહે છે કે, એઓ અમારા સીફારશી લલામણુ કરનારા છે ખુદાની આગળ. ! તું કહે (ઓ મોહમ્મદ (સલ)શું તમે ખુદાને ખબર આપો છો. જેની તેને ખબર નથી કેથે ન આસમાનમાં અને ન જમી-નમાં? તેને પવિત્રાય છે! અને જે શિરક કરે છે તેથી તે દુર છે.” સુરા: યુનોસ, ૧૦;૧૮

ફાયદો-આ બંને આયતોથી સાફ જણાયું કે, અર-ખના કાફિરો ખુતોને ખુદાની બરાબર સમજતા નહોતાં, પણ તેઓને સર્વ કામના કારીંદા તથા મુખત્યાર સમજીને તેઓની નજર નિયાજ (માનત) કરતા હતા. તો ખુદા તઆલાએ તેને પણ શિરક ફરમાવ્યું. સુખહાન-હાહ? જે શિરકને મટા-ડવા કુરઆન શરીફ ઉતર્યું, અને ખુદાના પેગમ્બરો કાફિરોથી લડ્યા, તેજ શિરક હમણાના જાહેલ મુસલમાનો પણ કરવા લાગ્યા. (બંનેમાં) ફરક માત્ર આટલો છે કે, તે કાફિરો

ખુતોથી હાજરો માંગતા હતા. અને હુમણાના લોક ખુતોથી તો માંગતા નથી, પણ પીરોથી માંગે છે. તેની તેજ મીસાલ છે કે, “ગાય બંને રીતે મરે કસાઈથી છુટે તો વાઘને પાલવે પડે. *” જેમ કાફિરો કહેતા હતા કે સર્જનો માલેક અદ્લાહ છે. અને ફરી તેને છોડીને બીજાઓની મદદ માંગતા હતા તેમજ આ લોકો! પણ મતલબ કે શૈતાન માણસોનો જાની દુશમન છે. તે સાફ કદી આહુતો નથી કે, આદમી અદ્લાહ સુધી પહોંચે. કોઈને ખુતની પાસે અટકાવે છે, અને કોઈને પીરની પાસે. મુળ મતલબ (ખુદાના માર્ગથી) બંને આધા પડ્યા.

અદ્લાહ તઅલાએ ફરમાવ્યું. “અદ્લાહે એક મિસાલ બ્યાન કીધી. એક એવો શખ્સ (ગુલામ) છે કે જેમાં કેટલાક લાગીદાર જુદાઓ છે. અને એક શખ્સ (સેવક) એવો છે કે; પુરો એક શખ્સનો છે, વાફ, શું તે બંને બરાબર છે

* કોઈ માણસ એમ કહે કે, મૈલવી સાહેબે પીરને અને ખુતને સરખા ગણ્યા. તેનો જવાબ કે મૈલવી સાહેબ બંનેને સરખા ગણતા નથી, પણ એમ કહે છે. કે, બેમાંથી કોઈની બંદગી કીધી કે ઇમાન જાય છે દાખલા તરીકે એક રોજદાર માણસ જો ધુ ખાશે તો તેનો રોજો જશે, અને મીકાઈ ખાસે તો પણ તેનો રોજો જશે. તો શું એથી “મીકાઈ અને ધુ” સરખા થશે?

મિસાલમાં ? સર્વ તારીફ અદલાહનેજ માટે છે પણ ઘણું લોક બાણતા નથી” સુરા ઝોમર. ૩૬;૨૬.

ફાયદો—જે શખ્સ કંઈ એકનો ગુલામ હોય તેને પોતાનો કોઈ નહિ સમજે તો તેની પુરી ખબર પણ કોઈ લે નહીં, અને જો તે ગુલામ કોઈથી કંઈ માંગે તો તે એક બીજા ઉપર નાંખે કે બીજાઓથી પણ માંગ. શું તું એકલો મારોજ ગુલામ છે ? અને જે શખ્સ એકનો ગુલામ હોય તો તે તેને પોતાનો સમજી તેની પુરી સંભાળ રાખે છે. કેમકે માલેક જાણે છે કે, મારા વગર એનો કોણ છે ! ! જે કોઈ અદલાહનેજ પોતાનો માલેક જાણે છે. અને તેના વગર કોઈથી મદદ નહીં માંગતો, નથી અને જે માણસ અનેકથી આશા રાખે તે બંનેની અદલાહતઆલાએ આ મીસાલ ખ્યાન કીધી છે. હકીકતમાં શિરકવાળાને મોટી મુસીબત છે. તેનું દીલ ચોમેર વહેંચાયલું રહે છે, કદી શાહ મદાર (રહ) ને કહે છે, કદી સૈયદ સાદ્ગરથી વિનંતી કરે છે. કદી હઝરત અખ્બાસની આગળ નાક ઘસે છે. અને કદી કહે છે લાવો હું તેમની માનતા માનું. તેવજ મારાપર કર્મ (તથા કૃપા) કરશે. અને જે માત્ર અદલાહનીજ આશા રાખે છે, તે ઘણા ચેનમાં તથા ઘણા આરામમાં છે એણે માત્ર એક મોટા માલેકનોજ દરવાજો પકડેલો છે. એ સારી રીતે જાણે છે, કે નબી, વહી સર્વ તેના બંદા છે. કોઈને કંઈ અખાલફ નથી એનું ધ્યાન કોઈના તરફ જતું

નથી. અને જો કે શિરક કરનારાઓની આકેખત તો ખરબાદ થઈ જ છે. પણ શિરક કીધાથી તેમનું દુનિયામાં પણ ઘણું નુકસાન છે કે દૂર દૂરની મંજલોથી ખરચ કરીને કબરો પુંજવાને જાણે છે અને હજારો રૂપિયા નગર નીચાડમાં ખરચે છે તો આકેખત પણ ખોઈ, અને દુનિયા પણ. તેઓની તેજ મીસાલ છે કે; “દોનો દીનસે ગયે પાંડે, ન ઇધર હલવા ન ઉધર માંડે.”

અલ્લાહુતઆલાએ ફરમાવ્યું (ઓ લોકો) ! મારી પાસે માંગો તો હું કબૂલ કરીશ.” સુરા મોમેન ૪૦;૬૦, એટલે મને બાદશાહ અથવા હાકેમોના જેવો સમજવો નહિ કે સલતનત (રાજ્ય) અને સરદારીની મગરૂરીમાં ગરીબની વાત સાંભળતા નથી* હું સર્વ જહાંનનો માલીક છું છતાં મારી સીફત (ગુણ) “કરીમ અને રહીમ”ની છે. હું દરેક (નાના મોટા) આલા અદનાંની વાત સાંભળું છું. તમને જે હાજત થયા કરે, તે મને કહ્યા કરો. હું પોતાના કરમથી તમારી દુવા કબૂલ કરીશ.

(*) અગિયાર મળસેસની શેરો કે જેમાં લખેલું છે કે, ખુદા અને રસુલ પાસે માંગવામાં લાજ નથી ॥ માટે હઝરત પીરથી ગરબ માગવી. તેનો રહીઓ હઝરત પીરનીજ કીતાબ “ફતુલ ગેબ” કરે છે.

ફાયદો-લાઈઓ ! ખ્યાલ કરો કે, અલ્લાહ તઆલા લોકોને પોતાની તરફ ખેલાવે છે. અને આ નાદાન લોકો ક્યાં બેહુકતા જાય છે. (એથી વધુ અપમાન શું હશે)

દ્રષ્ટાંત-છે કે, એક માણસનો પૈસો ખુલ્લી રોશનીમાં મેદાન વચ્ચે પડ્યો. અને જો તે માણસ દીવો લઈને શોધવા લાગે તો લોક તેને કહેશે કે આ માણસ મોટો અહમક (મુર્ખ) છે. કે સૂર્યની રોશની હોવા છતાં દીવો લઈને ફરતો ફરે છે. એવીજ તરેહ તે લોકો અહમક (મુર્ખ) છે કે; અલ્લાહ જેવો દાતા હોવા છતાં ખીજાઓ પાસે હાજતો માગે છે. અને આંધળાની પેઠે દરેક તરફ લટકતા ફરે છે, અલ્લાહ એવો કરીમ છે કે, તમો પ્રથમ કાંઈ નહોતા ત્યારે તેણે તમોને પેદા કીધાં. જો તે (તમને) સુવર અગર કૂતરો બનાવતે તો, તમો શું કરતે ? પોતાના કરમ (અને ફપાથી) તેણે તમોને માનવતા બનાવ્યા. ફરી તમારે વગર કહે. રૂહ દીલ, હાથ, પગ, આંખ, નાક, કાન, તમોને આપ્યા, એક આંખ (બખશિશ કરેલી) એવી નેમત છે કે, જો કોઈ તમને લાખ રૂપીઆ આપી, તમારી પાસે “આંખ” માગે તો કદી તમારાથી અપાય નહિ? વાડ, વિચારો કે, જેણે તમને વગર માંગે આ નેમતો આપી તે શું હમણા માંગવાથી નહિ આપશે ? કે જેથી તમો અહીંથી તહીં ઇમાનને હમાડોલ કરતા ફરો છો?

માણસોએ સમજવું જોઈએ કે, અલ્લાહથી કંઈ મતલબ થઈ શકિત નથી કે તમોને ખીજા પાસેથી જરૂર પડે, “મુસલમાનો”

જ્યારે તમોને કુરઆન મંજૂરથી સાફ જણાઈ ગયું કે, અલ્લાહ વગર કોઈ માલીક નથી. અને તેણે ન કોઈ પીર પેગમ્બરને પોતાના તરફથી મુખત્યાર ઠરાવ્યો છે? તો જો તમો કુરઆન ઉપર ધિમાન લાવ્યા છો, અગર ખુદાને મ્હોં દેખાડવું છે. તો તેના હુકમ પર ચાલો, અને તેના વગર ખીજ કોઈથી હાજતો ન માગો. જ્યારે તમો જાણીતા ન હોતા ત્યારે લાચાર હતા. હવે તો તમારા પર ફરજ છે કે, શિરકથી તોખાહ કરો ખુદાને વાસ્તે જીદ નહીં કરો. પોતાના દિલમાં વિચારો કે શિરક મુકવાથી તમારું શું નુકસાન છે? જો તમોને નજર માનતા માનવામાં (અને પુંજ કરવામાં) પીરના છુટી જવાનો ગમ છે તો અલ્લાહ જેવો માલિક તમોને મળે છે કે. જેનાથી પીર પણ પોતાની હાજતો માગ્યા કરતા હતા. અને જો તમારાથી ખરચ કર્યા વગર રહેવાતું ન હોય તો, જેટલો માલ તમો પેગમ્બરોની માનતામાં ખરચો છો, તેટલો અલ્લાહની નજર તથા માનતામાં ખર્ચ કરો. (અને તેનો સવાબ-જ્યાં ચાહો ત્યાં બખ્શો.) વાફ જ્યારે તમોને અલ્લાહ મળી ગયો તો હવે આવાં કામમાં ખીજની શું પરવા રહી, મીસાલ મશહુર છે કે, “જુસ્કા અલ્લાહ ચાર હૈ, ઉસ્કા બેડા પાર હૈ.” એટલે “જે અલ્લાહનો થઈ ગયો, તે અલ્લાહ તેનો થઈ ગયો.” (કુરાન શરીફ)

ત્રીજી ફસલ

એમાં તે ચીજોનું જ્યાન છે કે, જેને અજ્ઞાત-
તઆલાએ પોતાની તઅઝીમને માટે ખાસ કીધી
છે, કે તે બીજાને કરવું દુરસ્ત નથી. જેમકે દુનિ-
યામાં બાદશાહોએ પોતા માટે તખ્તપર બેસવું
ખાસ કીધું છે અને અગર જો બીજો વઝીર હોય
પણ તે તેપર બેસી શકતો નથી. તેવી ચાર ચીજો
લખું છું તેમાંથી પહેલું “ સિજદો છે ”:—

અલ્લાહુતઆલાએ ફરમાવ્યું. “ સૂચ કે ચંદ્રને તમે
સિજદો નહીં કરો, પણ જેણે એઓને પેદા કીધા છે તેને
તમે સિજદો કરો, જો તમે તેની બંદગી કરો છો તો ”
સુરા હામીમ સીજદા ૪૧; ૩૭

ફાયદો-એટલે સીજદો (શિર નમાવી પ્રાથના) કરવાને
તેજ લાયક છે કે, જેને પેદા કરવાની કુદ્રત હોય. અને જે
પોતે પેદા થવામાં બીજાનો ગરજવાન હોય. તેને સિજદો
કરવો ન જોઈએ. આ આયતથી સાફ જણાયું કે; વક્ષીઓ
(પીરો) ની કબરોને અને તાજિયાં (તાબુત)ને સિજદો કરવો
હરામ છે ! કેટલાક અણુસમજી કહે છે કે, ફીરશ્તાઓએ
હઝરત આદમ (અલે) ને સિજદો કર્યો હતો. અને
હઝરત યાકુબે યુસોફ (અલે) ને (સિજદો દીધો હતો.)
એવીજ તરેહુ અમો પણ બુઝૂગોને સિજદો કરીએ છીએ ?
તેનો જવાબ આ છે કે, પ્રથમ (સિજદો કરવોદુરસ્ત હતો.

પણ આપણા પેગમ્બર (સલ)ના હીનમાં મનાઈ થયો છે, જેમકે હુઝરત આદમ (અલે)ના વખતમાં સગી બહેન સાથેના વિવાહ દુરસ્ત હતા. પણ હવે તે હરામ છે?

ખીન્નુ—ખુદા વગર ખીન્નનો રોઝો રાખવો પણ લાયક નથી. નદાન લોક હુઝરત અલી (રદી)નો રોઝો રાખે છે. કેટલાક આખા દિવસનો, અને કેટલાક હિંદૂઓની પેઠે સવા પોહોરનો રોઝો રાખવો બંદગી સમજે છે? અને જુઓ તો અલ્લાહ વગર કોઈની બંદગી દુરસ્ત નથી. “(હા) અલ્લાહનો રોઝો રાખે અને તેનો સવાબ હુઝરત અલી (રદી)ની રૂઠને બક્ષે તો દુરસ્ત છે.”

ત્રીન્નુ—જાનવરનું જીખહ કરવું એ પણ અલ્લાહત-આલાને માટે ખાસ છે. નખી (સલ) સાહેબે કહ્યું: ખુદા વગર ખીન્ન કોઈને વાસ્તે જે (જાનવર)જીખહ વધ્ય કરે તેના પર ખુદા લાનત કરે.” (મિશકાત શરીફ)

ફાયદો—આ હદીસથી જણાયું કે સૈયદ અહમદ કખીરની ગાય અને અખદુલ કાદર જીલાની (રહ)નો બકરો કહેવો, અને તેમનું નામ રાખીને જીખહ કરવું દુરસ્ત નથી! પણ ખાવા અને વેચવા જાનવરને જીખહ કરવું દુરસ્ત છે. કેમકે એમાં શરક અને માનતા નથી. માત્ર ગોશતનીજ મતલબ હોય છે અને જે જાનવર કે પીરો અને ખુતોને માટે જીખહ થયું હોય તેનું ગોશત ખાવું આ આયત પ્રમાણે દુરસ્ત નથી:—તે આયત આ છે.

અહલાહતઆલાએ ફરમાવ્યું, “તમોપર મુરહુ હરામ છે, અને ખુન, અને સુવરનું ગોશત અને તે ચીજ કે, જેના પર ખુદા વગર બીજાનું નામ બોલાયું હોય.” સુરા બકર ૨;૧૭૩

ફાયદો-નામ પોકારવું બે તરેહનું છે. એક તો એ કે જુબહ કરવાથી પહેલા નામ પાડવું કે આ બકરો અબદુ-લકાદર જીલ્લાની (રહ)નો છે. અથવા શેખ શફુનો. અથવા ભવાનીનો ભોગ છે. અને બીજું એ કે જુબહ કરતી વેળા નામ લેવું તો હુમણાનાં લોક જુબહ કરવાની વખતે આદત પ્રમાણે “ અહલાહો અકબર ” કહે છે. પણ જુબહ કરવા પહેલાં ખુદા સિવાય બીજા કોઈનું નામ મશહુર કરે છે. (પણ) જ્યારે પ્રથમથી નૈયત બગડી તો “ અહલાહો અકબર ” કહેવાથી શું થાય છે. જે કે કેટલાક કઠ મુદલાં બે ઇસ્તિમીપણાને લીધે એમાં તકરાર કરે છે. પણ આલેમોનો સહી મત આ છે કે આ ગોશતનું ખાવું કદી દુરસ્ત નથી. અને સીધી વાત તો આ છે કે, જે ચીજમાં શોબહ (શક) પડે તેને ખાવાની જરૂર શી ?

૧ નોટ:-દુર્ફલ મુખ્તાર, અહલાહ, આલમગીરી, વિગેરેમાં છે કે કોઈ માણસ પ્રોજામત (જીયાફત) ની નૈયતે નહીં પણ કોઈ માણસના માનમાં બકરો જુબહ કરે તો તેના ઉપર (ખિસમિલ્લાહ) કદી હોય છતાં તે હરામ છે મુ. મો. ૦

ચોથું નઝર નીયાઝનું માનવું એ પણ અલ્લાહને માટે ખાસ છે એટલે એમ કહેવું કે “ઈલાહી જો તું પોતાના કરમથી આ ખીમારને સાફ કરે તો હું હશ ફકીરને ખાણું ખવડાવીશ, અથવા રોજો રાખીશ.” એનું નામ નઝર છે. અને જ્યારે કુરઆનથી સાબીત થઈ ચુક્યું કે ખુદા સિવાય કોઈને હાજત પુરી પાડવાની કુદરત નથી તો ફરી પેગમબરોની નઝર અને માનતા માનવી તદ્દન નિર્લાભ છે, મુસલમાનોને લાજેમ છે કે જ્યારે તેને કંઈ ગરજ હોય ત્યારે અલ્લાહ સુખહાન-હુતઆલાની નઝર માને. ! અને નઝર કરવું એ માત્ર ખાણા ઉપર બંધાયલું નથી પણ સર્વ નેક કામોમાં નઝર હુરસ્ત છે. જેમકે “રોજો રાખવો, નફલ નમાજ પઢવી, કુવો ખોદાવવો, મસજીદ બનાવવી ! આ વખતના લોક બેઈલમીને લીધે ફાતેહાને નઝર નીયાઝ કહે છે. એ લફજ (શબ્દ) અલ્લાહનેજ માટે ખાસ છે. અલ્લાહના લફજને ખીજી જગ્યા બોલવું અદબથી આધું છે. ફાતેહા કહેવામાં શું બુરાઈ છે કે તેને નઝર નીયાઝ કહે છે ?

ચોથી ફસલ

(એમાં શિરકની રસમોનું ખ્યાન છે.)

શિરકની જે રસમો હિન્દુસ્તાનમાં આજુ છે તે બેહીસાબ (અગણિત) છે, સર્વનું ખ્યાન કરવું મુશકેલ છે.

એટલા માટે આ જગ્યામાં થોડી રસમોનું ધ્યાન થાય છે. એના ઉપર ખીજોએનું પશુ તોલ કરવું જોઈએ !!

જ્યાલ કરવાથી જણાયું છે કે હિન્દુસ્તાનની રસમો એ તરેહની છે, કેટલીક તો એવી છે કે તેનું કરવું કોઈપણ રીતે હુસ્ત નથી. અને કેટલાક એવી છે કે એક રીતે તે હુસ્ત છે અને ખીજી રીતે હુસ્ત નથી:—

ફાયદો—પહેલી તરેહ જેમકે નજુમી (જેશી) અને બ્રાહ્મણથી શાદી વિવાહની તારીખ પુછવી, અથવા સફર કરવા કે હવેલી બનાવવાના વખતે સારી ઘડીનું દર્યાફત કરવું એ કદી હુસ્ત નથી. કે એ તો ચોખ્ખું શીરક છે !!! કેમકે આગળ જણાઈ ચુક્યું છે કે ગેબની વાત ખુદાના પેગમ્બર ને માલુમ નહોતી તો ખીજની શી હકીકત ? નખી (સલ) એ ફરમાવ્યું છે કે જે કોઈ ગેબ બતાવનાર પાસે ગયો ને તેની વાતને સાચવી તો તે મોહમ્મદ (સલ) ઉપર ઉતારેલી વસ્તુ (કુરઆન)થી અભાગ્યો થયો:—એટલે કુરઆનમાં તો આ હુકમ છે કે ગેબની વાત ખુદા સિવાય કોઈને જણાયલી નથી. અને જ્યારે કોઈ નજુમી અથવા બ્રાહ્મણથી, સલી લુંડી ઘડી પુછી તો જાણે તે કુરઆનનો નકાર કરનાર થયો એનું હોજખ વગર કયા ઠેકાણું? બ્રહ્મણ ૧૩૧ વાતો પોતાના તરફથી બનાવી બતાવે છે એમા કદી કોઈ વાત ખરી પડી જાય છે ત્યારે નાદાનો સમજે છે કે તેઓની સર્વ વાતો

સાચી હશે ?^૧ તેઓ એમ ખ્યાલ નહિ કરતા કે જો એ લોકો સાચા હોત તો પોતાના લાલની એઓ પ્રથમ ફીકર કરત. ફોટેલી ધોતી ખાંધી દરવાજે દરવાજે માર્યા માર્યા લીખ માંગવા શા માટે કરત ? અને એવીજ તરેહ તેવું મંતર લણવું હુરામ છે કે જેમાં હનુમાન અને હુનાન ચનાંરીની દુહાઈ હોએ અને એવીજ તરેહ કેટલાક મનાકેખં (સારા લોકોની તેવી તારીફો પણ (હુરામ છે) કે જેમાં શિરકની વાતો હોએ^૨ જેમકે આશેએર. (કવીતામાં છે.)

“અલી જો ચાહે તો મકસદકો સર ખરાહ કરે”

“ગદાફૂ ચાહે તો એક પલમે ખાદશાહ કરે”

બહેલ લોકોએ “શએર” કહેવા શીખી લીધી, પણ જે જીવમાં આબુનું બકવા લાગ્યા. એઓને હુસ્ત ના હુસ્તીની શી ખખર ? અને એવીજ તરેહ “નખી ખખશ” “સાલાર ખખશ” “અબદુલ-નખી” “ખદાઅલી” “ખદાહુસેન” નામ રાખવું પણ ખુર છે

૧. યાદ રાખવા જોગ વાત છે કે સને ૧૩૧૭ હીજરીની રમજનનો ચાંદ બધી જનતરીએ (પંચાંગે) માં ત્રીસો લખાયો હતો પણ તે ચાંદ ઓગણત્રીસો ચમ્પો એટલે એના ખોટા થવામાં તો શક્ય નથી. એવીજ તરેહ સને ૧૩૧૮ હીજરીનો શબ્દાલનો ચાંદ દરેક જત્રીમાં ત્રીસો લખાયો હતો પણ તે ઓગણત્રીસો થયો અને સેકડો માણસોએ જોયો હતો. યુ. મો.

૨ એજ માટે અગીઆર મમલેસનું પઠવું હરામ છે.

એવું નામ શરીઅતમાં ફરસ્ત નથી કેમકે કુરઆન મજહની કેટલીક આયતોથી પ્રથમ જણાવી ચુક્યા છીએ કે ખુદાતાલા વગર કોઈ પીર પેગંબરને કાંઈ આપવાની કુદરત નથી ? “શું લોકો જાહેલ થયા છે કે અલ્લાહના બંદા થઈને બંદાના બંદા થાય છે. અબ્દુલ્લાહ અબ્દુર-રહમાનમાં શું પુરતું છે જે અબ્દુન નખી અને બંદેઅલી નામ રાખે છે ? *

ખરૂં જોતાં નાદાનની મોહખમત પણ સારી નથી કેમકે તે મરજી અમરજી ને, મોકા બે મોકાને સમજતો નથી. જો કે નામ રાખવામાં તેના અર્થો તરફ વિચાર કમ રહે છે પણ જે નામથી શિરક નીકળે તેને રાખવાની જરૂર શી ? * અને

*નોટ-કેટલાક મુસલમાનો પોતાનાં અચ્ચાઓના નામો હિન્દુઓના રાખે છે એથી તેઓની મુશાબહત થાય છે એ પણ ફરસ્ત નથી કારણકે હદીસ શરીફમાં રસુલુલ્લાહે (સલ્લ) ફરમાવ્યું છે કે જણે જે કામની મુશાબહત પડી તે તેઓમાંથી છે ! ! તોઆ તોઆ: મુશાબહત જેમ પહેરવાશમાં ફરસ્ત નથી તેમજ નામમાં પણ ફરસ્ત નથી માટે અલ્લાહના દુશમનોના તરીકાથી જુદા રહેવું જોઈએ. અને મુસલમાનો ને યેગ્ય નથી કે તેઓ પોતાનો ઇસલામી (તરીકો) રીન રિવાજ તજીને ખ્રિસ્તી તથા હિન્દુ-પારસીઓની રીન પડે, તથા પહેરવાશ પહેરે અને તેથી જાહેરમાં મુસલમાનોથી જુદા જણાય કારણ કે આથી એવા જુદા લોકોને બીજા મુસલમાનો ધોકામાં પડી મુસલમાન નહીં સમજતાં જેથી એમાં ઘણી બાજતોની છુતી નુકસાનીઓ છે ખુદા સમજ આપ આમીન.

અબ્દુર-રહમાન.

*નોટ-એજ માટે હઝરત (સલ્લ) એવા નામને ઇસલામ સ્વીકાર્યા પછી જાહેરતા હતા. યુ. મો.

એવીજ તરેહ માથા ઉપર શાહ મદારની ચોટલી રાખવી અને કાઠી ઉભી કરવી, માનતા કરીને કબરો ઉપર ચાદરો ચઢાવવી, (કબરો) દીવા બાળવા, પીરોને વાસ્તે જાનવરોનું ઝુખડ કરવું ઈમામ અમીનનો પૈસો બાજુ ઉપર બાંધવો ચોમાર્ગે સદકો મુકવો, પીર નસીરની ત્રણ કોડીની શીરીની માનવી, શીતળાની ખીમારીમાં માલણને બોલાવવી, ટોટકો સમજી તે વેળા ગાયનું ગોશત નહિ રાંધવું. એ બધી રસમો શિરકની છે. કોઈ રીતે દુરસ્ત નથી.

ખીજી તરેહ જેમકે હઝરત અખ્ખાસની હાજરી, હઝરત ફાતેમાની સહનક, હઝરત અબ્દુલ કાદેરજીલાનીની અગીયારમી, શાહમદારનો મલીદો, ખુઅલી કલંદરની ત્રણમણી, શાહ અબ્દુલ હકકનો તોશો અને આ નૈયતથી કરવું કે એ હઝરત તમો અમારું ફલાણું કામ કરી દો. તો હરામ છે, તથા ઘણું ખુર છે, તથા ખુલુ શિરક છે:- કેમકે એનો હાલ સારો રીતે ખ્યાન થયો છે. “અને જો (માનતા) નથી, માત્ર તેમની રૂહને સવાખ પુગાવવું મતલબ છે તો દુરસ્ત છે. એવી નૈયતથી હરગીજ મનાઈ નથી” પણ ખાવાનું ખાસ કરવું એવી રીતે કે હઝરત અખ્ખાસ (રદી)નો ફાતેહો માત્ર શીરમાલ અને કળાખ ઉપર થાયે! અને શાહ અબ્દુલ હકક (રહ)નો ફાતેહો તર હલવા ઉપર થાયે! એ વગર ખીજા ખાવા ઉપર નહિં કરવું એ છેક નાકાની છે.

(અને મુબવરો તથા આજકાલના બહેલ પીરોનો મનઘડત મસલો છે.) એવીજ તરેહ તારીખતું મુકરર કરવું કે ફલાણા બુઝડગનો ફાતેહો જે દિવસે છે તેજ દિવસે થવો જોઈએ, ખીજ તારીખે દુરૂરત નથી એ પણ “જે અસલ” (જે પાયા) છે, “પણ જે બુઝડગનો ફાતેહો ગમે તે દહાડે કોઈ પણ ખાવા ઉપર કરે. “ખાવા અને દહાડાની નીમીત માત્ર હિન્દુસ્થાનીઓએ કહાડી છે. શરીઅતે મોહમદીમાં એનો કોઈ જગ્યાએ પાથો નથી.” “અને શરીઅત પ્રમાણે ફાતેહાનો બેહતર માર્ગ આ છે કે ખાઉં પકાવી મોહતાજ ગરીબોને વહેંચે અને એમ કહે એો અફ્લાહ આ ખાણું તારી નજર છે એનો સવાબ મારા તરફથી બુદાના પેગમ્બર (સલ) ની રૂહને અથવા હઝરત અલી(રદી)ની રૂહને અથવા હઝરત અબદુલ કાદેર જીલાની (રહ) ની રૂહને અથવા મારા બાપદાદાની રૂહને તું પોતાનાં કરમથી પોંહોંચાવી દે” ખાવાનો સવાબ જુદો છે અને પઢવાનો સવાબ જુદો છે. પણ હિન્દુઓની તરફ લીપવું, પોચવું અને ખાવાની સાથે હુકકો અને અરીણ મુકે છે, કે કદાપી મુરદાની રૂહ કંઈ ખાતી પીતી હશે. “અસતગફરૂદ્દાહ” બહેલોએ દરેક વાતમાં એવી વાહીતખાહી રસમો કહાડી છે કે જેથી ઇસલામની રોનક તદન જતી રહી, દીનદાર મુસલમાનને બેફરો કે

દરેક રીત રીવાજમાં ખુદાના પેગમબર (સલ) ના હુકમને ડુંઢે કે આ બાબતમાં હઝરતે (સલ) શું ફરમાવ્યું છે. અને પોતાની અદ્વ્ય બુધ્ધીને વાપરે નહીં. જો માત્ર અમારી અકકલ બસ હોત તો હકકતઆલા હુરામ હુલાલને બતાવવા પેગમ્બર (સલ) ને શા માટે મોકલતે. !

પાંચમી ફસલ

એમાં શિરકની ખુરાઈ તથા શિરક કરવાની સજનું ખ્યાન છે.

અલ્લાહ સૂમહાનહુ એ ફરમાવ્યું: “ખચીત ખુદા, તેની સાથે શરીક પકડવાના (પાપ)ને બખશતો નથી અને તેના સિવાય તેથી નીચત્રા ગુનાહમાંથી જેને ચાહે તેને બખશે છે. અને જેણે ખુદાની સાથે શિરક કીધું તેણે મોટી કદ્વના કીધી.” સુરા નીસા, ૪, ૪૭.

ફાયદો-ખરૂં જોતાં આથી મોટું કયું પાપ છે કે જેવી રીતે ખુદાથી મુસદ્દો માંગે તેવીજ રીતે તેના બંદાઓથી માંગે. તો જાણે તેને નાહીકને અને ગુલામને સરખા કીધા અને કારભારમાં ભેગા કીધા, આ આયતથી જણાયું કે શિરકથી તોખા કરવી એ મુસલમાનો ઉપર સર્વથી પહેલું છે કારણકે ખીજા ગુનાહને અગર જો કમીરા (મેટા) હોય પણ તેની બખશી-શની આશા છે. અને શિરકતો તે બલા છે કે જેને અલ્લાહ-તઆલા કદી બક્ષશે નહિ. “ખુદાની પનાહ ? જેને ખુદાએ નહિ બક્ષો તેનું ઠંકાણું દોજખ વગર કયાં છે ?

નખી (સલ) સાહેબે ફરમાવ્યું “અદ્વાડ સાથે શિરક નો કર અગર જો કોઈ તને કતલ કરે અથવા બાળી નાંખે” (મિશકાત શરીફ)

ફાયદો-હઝરતે (સલ.) આ એટલા માટે ફરમાવ્યું કે અગર ઇમાન બચી ગયું તો કતલ અને મુસ્લીમત તો ઘડીભરની છે. ફરી તો બેહેશત ઘર છે. અને જો મઆઝદ્વાડ (ખુદાની પનાહ) તેણે શિરક કીધું તો અદ્વાહતઆલાના ગઝબનાં ગિરફતાર થયો, અને મુશરેફ અગરજો બધી ઉમર દુન્યામાં ખુશીમાં કહાડે પણ છેવટ તેનું કેકાણું દોઝખ છે. આ ગુનેહગારે (કર્તાએ) જ્યારે શિરકની ખુરાઈ કુરઆન અને હદીસમાં એવી રીતે જોઈ, અને અંબાણ મુસલમાનોને એમાં ફસેલા જોયા તો ખુદાની કસમ દીલ ઘાણું દહર્યું અને ઘણો અફસોસ થયો ત્યારે એજ માટે આ રીસાલાને હિન્દી ઝબાનમાં સહેલાઈથી સરળ કરીને લખ્યો. અને જલદી સમજવાને માટે આયત અને હદીસનો તરજુમો હિન્દી મહાવરા પ્રમાણે કીધો કે જેથી સર્વ ખિચારા નાવાકેફ મુસલમાનોને ફાયદો થાય. એથી મારી કંઈ કાબલીયત બતાવવાની ગરજ નથી. આલેમોથી આશા છે કે તેઓ હિન્દી ભાષા વિષે ખોડ ન કહાડે. અને મતલબને જાણે.

રીસાલો સમાપ્ત

“ઉપસંહાર (ખાતેમા:) એમાં ત્રણ ફાયદા છે.”

પહેલો ફાયદો-જે શુબહો અને સવાલો આ વખતનાં

લોકો શિરકની બાબતમાં બ્યાન કરે છે. તેના જવાબો ખુલાસા વાર આ રિસાલામાં બ્યાન થઈ ચુક્યા છે. જે માણસ અકલવાળો છે તે એને સારી રીતે જે સમજી લેશે તો ખીજ સવાલોના જવાબો પણ દઈ શકશે પણ આ જગ્યા ખીજ પણ બે કાયદા યાદ રાખવાની જરૂર છે:—

પહેલો કાયદો—તે એકે જ્યાં સુધી હદીસની સનદ નહિ પુગે અને તે હદીસ મોહુદ્દેસોની કંઈ કીતાબમાં છે; એ નહીં જણાય ત્યાં સુધી તેને માનવું નહીં જોઈએ !!! ઘણી વાહીતબાહી હદીસો પાછલા માશાએખોની કીતાબોમાં લખાયેલી છે અને એલમા મોહુદ્દેસીનની નજદીક તેનો કશો ઇતબાર નથી. * એવીજ તરેહુ જે હદીસની મતલબ કુરઆનને વિરુદ્ધ હોય તેને પણ ગલત જાણવું જોઈએ કુરઆન વગર ઘણી હદીસો છે પણ જે હદીસ શરીઅતની મતલબને મુવાફિક હોય તેને માનવું જોઈએ જેમકે એની એક મિસાલ લખાય છે. (મસલ) “કુરઆન મજીદથી અમોને જણાઈ ચુક્યું છે કે પોતે પેગમ્બરને પોતાના જાતના નફા નુકશાનનો કંઈ અખત્યાર નથી. હવે જો કોઈ હદીસ એવા મઝમુનની નકલ કરે કે પેગમ્બર (સલ)ને સર્વ ચીજોનો

*હઝરત (સલ.)ને સર્વ વસ્તુની ખબર છે એવું એલનાર જે પોતાની વાતને સિદ્ધ કરવા ચાહે તો તેને અ. કાયદો બ્યાનમાં રાખવો જોઈએ. યુ. મો.

અખત્યાર છે, તેવણુ ચાહે તે કરે, તો અમો તેને માનશું નહિ કેમકે કુરઆન શરીફની વિરૂધ્ધ પેગંબર [સલ] નું ફરમાવણું બનવાબેગ નથી.

ખીજો કાયદો—તે એ છે કે મુસલમાનોને લાઝેમ છે કે તેઓ અકીદાને કુરઆન હદીસને મોવાફેક હુરસ્ત (ઠીક) કરે, અને કીસ્સા અને નકલોને અકીદાઓમાં દખલ નહી દે. ઘણી મખલુકનો અકીદો આ સખખથી બગડયો કે ફલાણા બુઝરગથી એમ થયું હતું. અને ફલાણાએ આ કીધું હતું એવી મુસલમાની ઉપર કુરઆન કે કુરઆન મજીદને તો તાખમાં રાખ્યું અને નકામા કીસ્સા કહાણીઓ ઉપર અકીદો બાંધ્યો; !!! કોઇ માણુસ આથી વલીઓની કરામતનો ઇનકાર સમજે નહિ કેમકે આ સિદ્ધ થયલું છે કે હકકતઆલા કદી વલીઓને હાથે કરામતો જાહેર કરાવે છે કે જેથી લોકોને તેઓની બુઝુરગી અને મોટાઈ જણાય. પણ દરેક વખત તેઓને આ અખત્યાર નથી કે જે ચીજને જ્યારે ચાહે ત્યારે કરે. ? ફરી જ્યારે તેઓનો અખત્યાર નહિ થયો તો તેઓથી હાજતો માંગવી તદ્દન નાદાની છે !! રહ્યું ખુદાની જનાબમાં તેઓ પાસે હુઆ કરાવું તેને તો કોઇ મના નહિ કરતું. મતલબ કે જ્યારે કુરઆનથી સિદ્ધ થયું કે ખુદા સિવાય કોઈને હાજત પુરી પાડવાની શક્તિ નથી તો હવે

કોઈ ગમે તે કહે અને કેટલી પણ વાતો ઘડયા કરે તેને કદી સાંભળવી નહિ જોઈએ:—કેમકે ખુદાતઆલા જેવો કોણ છે કે અમો તેની વાત ઉપર યકીન લાવીએ.

ખીજો ફાયદો—જે મુસલમાન લાઈ આ રીસાલાને જુએ તેમની ખીજમત (સેવા)માં સલામ બાદ આ અરજ છે કે આ વખતના મરદ અને ઓરતોને આ રિસાલો સાંભળાવવો. તેઓની આગળ નરમાશથી મોહુખત કરીને વાંચવું પોતા ઉપર જરૂર અને વાજેબ જાણે. “ઘણા લોકો ખાપડા અન્નણુ પાણીને લીધે લાચાર છે. જો ધીમે ધીમે સમજાવશે તો અદ્વાદુથી ઉમેદ છે કે લોકો તોહિદને સમજી જશે અને શિરકથી તોળા: કરશે. (મસલ) જો તમારી રૂબરૂ તમારો છોકરો અથવા કોઈ દોસ્ત અન્નણુપણથી ઝેર ખાવા લાગે તો તમો તેને કદી ઝેર ખાવા નહિ દેશો કેમકે તમને યકીન છે કે એણે ઝેર ખાધું કે મર્યો. ત્યારે એવીજ રીતે શિકને પણ સમજો કે તેના કરવાથી ઇમાન મરે છે. “અને એ એવી ખુરીઝીજ છે કે જેને પાછો કલમો નહીં પઢે ત્યાં સુધી ખુદા માફ કરતો નથી.” તોજેવી રીતે તમો ઝેર ખાવાથી પોતાના દોસ્તને બચાવો છો તેમજ શિરકથી પણ બચાવો. અને જેવી રીતે ધર્મ શકે બુલા ભટકા લોકોને સીધે માર્ગે લાવો. ખુદા જાણે છે કે એનો સવાબ તમારા રોઝા નમાઝથી તમને વધારે મળશે. “નખી (સલ) સાહેબે ફરમાવ્યું: “જે કોઈ સારો માર્ગ દેખાડશે તો તેને કરનારાની બરાબર સવાબ મળશે.” અને આ વાતની ખીક નહીં રાખવી જોઈએ કે લોકોની આદત

મુહતથી બગડેલી છે ! તેઓ શી રીતે માનશે, કારણ કે આ સેવકે (કર્તાએ) ઘણીવાર અજમાવ્યું છે કે સમજાવ્યા બાદ. જો બધા નહિ સમજે તો પાંચ દશ તો અલબત્ત સમજે છે સારી રીતે સમજાવાય અને તેમાંથી બે ચાર પણ નહિ સમજે એ બનવાબેગ નથી. “આ વખતના ઘણા આલેમ ફાજેલ પણ આ ખ્યાલથી કહેતા નથી કે લોક પોતાની જીવથી હુમારૂં કહ્યું માનશે નહિ, પણ એ સાડું નથી. જો આલેમ ફાજેલજ ભલું ખુરૂં સમજાવતા નહિ રહેશે તો જાહેલ તદ્દન દીનને તળાહ કરશે !! હા; અલબત્ત આટલું છે કે શિરકના મના કીધાથી કેટલાક જીવી લોક અને ઘણા પીરબદા દીનથી જાહેલ જેઓએ રેવડી ગાંડયા અને ઝુંડા નિશાનોને પોતાની રાજી (પેટ ભરવાની) મુકરર કીધી છે, તેઓ કદી ખુશ નહિ થશે. અને ઘણાં ગુરુસાથી લીલી પીળી આંખો કરશે. પણ મોહમદી મુસલમાનોને એવા ખ્યાલથી ચુપ રહેવું લાઝેમ નથી. આપણા અદલાહ રાજી બેઠ્યે. એ લોકો ખુશ હોય તો શું ? અને નાખુશ હોય તો શું. ? ?

ફાયદો ત્રીજો—જો કે શિરકનું ખ્યાન ખુલાસાવાર નસર (ચાલુ વર્ણન) માં થયું છે. પણ થોડી મતલબ નજમ (કવીતા)માં પણ મુનાસબ જણાય છે. કેમકે નજમ ઘણી જલદી યાદ થાય છે. વિશેષ કરી છોકરાઓને યાદ કરવા માટે ઘણું સાડું છે. કે નાનપણથીજ અકીદો ચોખો રહે અને શિરકની ખુરાઈ સારી રીતે દીલમાં પેશી જાય:—

નઝમ.

ખુદા કરમા ચુના કુરઆંકે અંદર * મેરે મોહતાજ હેં પીરો પયમ્પર
 નહિ તાકત સિવા મેરે કીસીમે * કે કામ આવે તુમ્હારી બે કસીમે
 જો ખુદ મોહતાજ હોવે દુસરેકા * ભગ્ના ઉસ્સે મદદકા માંગના કયા
 ખુદાસે ઓર યુઝુરગોંસેભી કેહના * યહી હે શિરક યારો ઇસ્સે બચના
 ખમ્પર કુરઆનમે હે યે મોહકકક * નયખ્શોગા ખુદા મુશરેકકુ મુતતક
 મઆઝલાહ જીસે ઉસને ન બખ્શા * મુકર્રર વોહ જહંનમમેં પજોગા.
 અગર કુરઆંકુ તુમ સય જાનનેહો * તો શીર તુમ મંનો કયુ માનતે હો
 તુમ્હેં યે તોર બદ કીમને સીખાયા * મોહંમદને કહાં હે યે બનાયા
 હે શેતાં દુશમને અવજાદે આદમ * સીખતાહે વેહી રાહે જહંનમ
 કીસીકુ યુતપ્રસ્તી હે સીખાતા * કીસીકુ હે વોહ કમરો પર ઝુકાતા
 ગરઝ અદ્જાહસે દોનોકુ રોકા * ભુજાકર રાહ જા, ખંદકમે ઝોંકા
 મુસલમાનો જરા સોચો તો દીલમેં * ફંસે હો કીસતરહ તુમ આબોગિલમેં
 બોહત ગફલતમે સોએ અજતો જગો * ખુદાકે હોતે બંદોસે ન માંગો
 વોહ માલેક હે સય ઉસ્કે આગે કાચાર * નહિ હે કોઇ ઉસ્કે ધરકા મુખ્તીયાર
 વોહ કયાહે જો નહિ હોના ખુદાસે * જોસે તુમ માંગને હો અવજેયાસે
 બચાને શિરક સુન કેહતે હેં મરદક * કે મુનકેર હેં યુઝુરગોંસે બેલાશક
 અરે લોગો ઝુખાં અપનીકુ રોકા * યુઝુરગોંસે નહિ ઇનકાર હમકો
 ખુદા લાનત કરે ઉસ રસેયાહ પર * કે જીસકો દીલમેં હો યુગઝે પયમ્પર
 જોસે હો યુગઝ આજે મુસ્તફાકા * ખુદા ઉસ્કુ કરે દોખખકા કુનદા
 જોસે અસહામે હઝરત સે હો ઇનકાર * રહે હરદમ ખુદાકી ઉસપે શીટકાર
 જોસે કુછ યુગઝ હોવે અવજેયાસે * હમેશા અજે લાનત ઉપપે બરસે
 અખખતના એરબી સુન રખયે હઝરત * જો હકપર નાયકે ઉસપરબી લાનત
 હમારા કામ સમજના હે યારો * અખ આગેય હો તુમ માનો નમાનો
 તુ અપને હાલમેં કુછ સોચ ખુર્મ * ઝખાં અખ બધકર વજાહો આલમ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

અકીદાઓનું વર્ણન

૧ અકીદાહ સઘળું જહાન પ્રથમ તદન પેદા થયું નહોતું. અલ્લાહ તઆલાના ઉત્પન્ન કરવાથી હસ્તિમાં આવ્યું.

૨ અકીદાહ અલ્લાહ એક છે તે કોઈને! ગરજવાન નથી. ન તેણે કોઈને જણ્યો અને ન કોઈએ તેને જણ્યો. તેની કોઈ સ્ત્રી નથી. કોઈ તેના સુકાબેલનો (ખરાખર્યો) નથી.

૩ અકીદાહ તે હમેશથી છે અને હમેશ રહેશે.

૪ અકીદાહ કોઈ વસ્તુ તેના જેવી (મિસલ) નથી તે સર્વથી નિરાળો છે.

૫ અકીદાહ તે જીવતો છે. દરેક ચીજ ઉપર તેની શક્તિ છે કોઈ ચીજ તેની જાણ (ઇલ્મ)થી બહાર નથી. તે સર્વને જીવે છે. સાંભળે છે. જાણે છે; પણ તેનું જોલવું અમો લોકોના જોલવા સરખું નથી તે જે ચાહે તે કરે છે. કોઈ તેને રોક ટોક કરનાર નથી, તેજ પુજ્ય છે તેનો કોઈ જાગીયો નથી. તે પોતાના ખંદાઓ પર મેહેરબાન છે. સર્વ

એઓ (દોષો) થી પવિત્ર છે. તેજ પોતાના બંદાઓને સર્વ આકૃતોથી બચાવે છે. તેજ ધન્યતાવાળો છે. મોટાઈ આપનાર છે. (રિઝક) રોઝી પોહોંચાવનાર છે. ચાહે તેની રોઝી તંગ કરે અને ચાહે તેની કોશાદા (વધુ) કરે જેને ચાહે તેને નીચે નાખે; અને જેને ચાહે તેને ઉંચે ચઢાવે. જેને ચાહે તેને ધન્યતા આપે જેને ચાહે તેને ધિક્કાર આપે. તે ધનસાક્ષવાળો છે અને ઘણી બરદાશત (સહન) કરનાર છે. બંદગી અને ધબાદતની કદર કરનાર છે. દોઆને કબુલ કરનાર છે. ગુંબશવાળો (સમાઈવાળો) છે. તે સર્વને માથે હાકેમ છે તેના ઉપર કોઈ હુકમ કરનાર નથી. તેનું કોઈ કામ હુકમણથી ખાલી નથી. તે સઘળાઓનું કામ પાર પાડનાર છે તેણેજ સર્વને પેદા કર્યા છે, તેજ કેયામતમાં પાછા ઉત્પન્ન કરશે. તેજ મારે છે. તેને નિશાનીઓથી તથા તેના ગુણોથી સર્વ જાણે છે. તેની જાતની બારીકી કોઈ જાણી શકતું નથી. તે ગુનેહગારોની તોખહ કબુલ કરે છે. જે સજાને લાયક છે તેને સજા આપે છે, તેજ હિદાયત કરે છે. જહાનમાં જે કંઈ થાય છે તેના હુકમથીજ થાય છે. તેના હુકમ વગર એક રજકણ હુદી શકતી નથી. તે સુતો નથી. ઉંઘતો નથી, તે સઘળી જહાનની સંભાળથી થાકતો નથી, તે સઘળી વસ્તુને કાબુમાં રાખનાર છે. એવીજ રીતે સઘળી સારી સિક્કતો અને સંપૂર્ણજ ગુણે તેને માટે છે. અને ખુરી તથા નુકસાનની કોઈ સિક્કત (ગુણ) તેમાં નથી, તેમાં કોઈ એબ (દોષ) નથી.

૬ અકીદહ તેની સઘળી સિક્કતો (ગુણો) હુમેશથી છે અને હુમેશ રહેશે. તેનું કોઈ ગુણ કદી મટી શકતું નથી.

૭ અકીદહ સૃષ્ટ (મખલુક)ના ગુણોથી તે પાક છે. અને કુરઆન તથા હદીસમાં કેટલીક જગ્યાએ એવી વાતોની ખબર આપવામાં આવી છે તેના માએના (મતલબ) અદ્દાહને સોપે કે તેજ તેની હકીકત જાણે છે, અને અમે ઉડાણમાં ઉતર્યા વગર તેવીજ રીતે ઇમાન લાવીએ છીએ, અને યકીન કરીએ છીએ કે જે કંઈ તેની મતલબ છે તે ઠીક છે અને સત્ય છે. અને આજ વાત બેહુતર છે, અથવા તેના લગતા અર્થ કરે જેથી તે સમજવામાં આવે.

૮ અકીદહ જહાનમાં જે કંઈ લલુ' ખુરૂ' થાય છે તે સઘળાને તેના થવા પેહેલાં અદ્દાહતઆલા હુમેશથી જાણે છે. અને પોતાની જાણ પ્રમાણે તેને પેક્ષ કરે છે. એનુંજ નામ તકદીર છે. અને ખરાબ વસ્તુના ઉત્પન્ન કરવામાં ઘણા લોક છે જે હરકોઈ જાણી શકતું નથી.

૯ અકીદહ બંદાને અદ્દાહ તઆલાએ સમજ તથા વિચાર આપ્યા છે જેથી તે યુનોહ કે સવાબનું કામ પોતાની અખત્યારથી કરે છે પણ બંદાને કોઈ કામ ઉત્પન્ન કરવાની શક્તિ નથી, યુનાહના કામથી અદ્દાહ સાહેબ નારાજ થાય છે અને સવાબના કામથી ખુશ થાય છે.

૧૦ અકીદહ અદ્વાતઆલાએ બંદાઓને એવા કામનો હુકમ કરમાવ્યો નથી કે જે તેઓથી બની શકે નહીં.

૧૧ અકીદહ કોઈ વસ્તુ ખુદાને માથે અગત્યની નથી, તે જે કંઈ મેહેરબાની કરે છે એ તેનો ફજલ (અનુગ્રહ) છે.

૧૨ અકીદહ અદ્વાહુતઆલાએ મોકલેલા ઘણા પેગમ્બરો લોકોને સીધો માર્ગ બતાવવા આવ્યા અને તે સઘળા ગુનાહોથી પવિત્ર છે. પૂરી રીતે તેઓની ગણતરી અદ્વાહુનીજ જાણમાં છે. તેઓની સચ્ચાઈ બતાવવા માટે અદ્વાહુતઆલાએ તેઓના હાથ ઉપર એવી એવી નવી નવી મુશકેલ વાતો જાહેર કરી જે બીજા લોકો કરી શકતા નથી. એવી વાતોને મોઅજેઝહ કહે છે, એઓમાં સર્વથી પહેલા પેગમ્બર આદમ (અલે.) હતા. અને સર્વથી છેલ્લા હુઝરત મોહમ્મદ રસૂલુલ્લાહ (સલ.) થયા અને બાકીના બીજા વચમાં થયા, એમાં કેટલાક ઘણા પ્રખ્યાત છે. નુહ (અલે.) ઈબ્રાહીમ (અલે.) ઇસહાક (અલે.) ઇસમાઈલ (અલે.) યાકુબ (અલે.) યુસોફ (અલે.) દાઉદ (અલે.) સોલૈમાન (અલે.) ઐયુબ (અલે.) મુસા (અલે.) હારૂન (અલે.) ઝકરીયા (અલે.) યહયા (અલે.) ઇસા (અલે.) ઇલયાસ (અલે.) અલ યસઅ (અલે.) યુનોસ (અલે.) લૂત (અલે.) ઇદ્રીસ (અલે.) ઝુલકિફલ (અલે.) સાલેહ (અલે.) હુદ (અલે.) શૈઝૈન (અલે.)

૧૩ અકીદહ સઘળા પેગમ્બરોની ગણત્રી અદ્વાહ તઆલાએ કોઈને બતાવી નથી માટે આવી રીતે અકીદો રાખે કે અદ્વાહ તઆલાના મોકલેલા જેટલા પેગમ્બરો છે તે સઘળાઓ ઉપર અમે ઈમાન લાવીએ છીએ જે અમારી જાણમાં છે તેઓપર તથા જે અમારી જાણમાં નહીં આવ્યા તેઓ પર પણ.

૧૪ અકીદહ પેગમ્બરોમાં કેટલાકનો મરતબો કેટલાકથી મોટો છે. સઘળાઓમાં વધુ મરતબો અમારા પેગમ્બર મોહમ્મદ મુસ્તફા (સલ) નો છે. અને એવણુ પછી કોઈ નવો પેગમ્બર આવી શકતો નથી કિયામત સુધી જેટલા માણસો અને જીવન થશે તે સઘળાના તેવણુ પેગમ્બર છે.

૧૫ અકીદહ અમારા પેગમ્બર (સલ) ને અદ્વાહ તઆલાએ જાત્રતમાં દેહુની સાથે મકકાથી મકકાથી જૈતુલ મોકદદસ અને ત્યાંથી સાતે આસમાનોમાં અને ત્યાંથી જ્યાં સુધી અદ્વાહે આહું હતું ત્યાં પોહોંચાવ્યા અને ફરી મકકામાં પાછા લાવ્યા એને (મેઅરાજ) કહે છે.

૧૬ અકીદહ અદ્વાહ તઆલાએ કેટલીક મળલુક નુરથી ઉત્પન્ન કરી તેને અમારી દ્રષ્ટિથી છુપાવી છે તેને ફિસ્તા કહે છે. તેઓને ઘણું કામ સોપાયા છે તેઓ અદ્વાહના હુકમથી વિરુદ્ધ કોઈ કામ કરતા નથી. જે કામમાં લગાડેલા છે તેમાં તેઓ લાગેલા છે. તેમાંના આર ફિસ્તા ઘણા

પ્રખ્યાત છે. હજરત જીખરખંલ (અલે૦) હજરત મીકાઇલ (અલે૦) હજરત ઇસરાફીલ (અલે૦) હજરત ઇઝરાફલ (અલે.) અલ્લાહ તઆલાએ કેટલીક મખલૂકને અગ્નિથી ઉત્પન્ન કરી છે તે પણ અમને દેખાતી નથી તેને જીન કહે છે એઓમાં નેક, ખદ. (સારાંનરશાં) સર્વ તરેહના થાય છે. તેઓની ઓલાદ પણ થાય છે તે સઘળાઓમાં ઘણી પ્રખ્યાતી પામેલો શરારતવાળો ઇમલીસ એટલે શૈતાન છે.

૧૭ અકીદહ મુસલમાન જ્યારે ઘણી ઇમાદત કરે છે, અને ગુનાહોથી બચે છે, અને દૂન્યાથી મોહમ્મત નહીં રાખતો, અને પેગમ્બર સાહેબ (સલ૦)ની દરેક તરેહથી સારી રીતે તાબેદારી કરે છે, તો તે અલ્લાહનો દોસ્ત તથા ખ્યારો થાય છે. એવા શખ્સને વલી કહે છે. એવા શખ્સથી કદી એવી વાતો થવા લાગે છે જે બીજા લોકોથી થઈ શકતી નથી. એ વાતોને કરામત કહે છે.

૧૮ અકીદહ વલી ગમે તેટલે મોટે દરજ્જે પહોંચે પણ નખીને બરાબર થઈ શકતા નથી.

૧૯ અકીદહ અલ્લાહનો કેટલો પણ ખ્યારો થાય પણ જ્યાં સુધી હોશ હુંશીયારી બાકી છે ત્યાં સુધી શરી-અતના બંધનમાં રહેવું ફરજ છે. નમાઝ, રોઝો અને કોઈ બંદગી માફ થતી નથી. જે ગુનાહની વાતો છે તે તેઓને માટે પણ હુઝૂસ્ત થતી નથી.

૨૦ અકીદહ-જે શખ્સ શરીઅત વિરૂધ્ધ હોય તે ખુદાનો દોસ્ત થઈ શકતો નથી. જો એમ છતાં તેના હાથથી કોઈ આશ્ચર્ય લાગેક વાત દેખાય તો તે કાંતો જાદુ છે અથવા નફ્રસાની કે શયતાની ધંધો છે. તેનાથી અકીદો રાખવો ન જોઈએ.

૨૧ અકીદહ-વલી લોકોને કેટલીક ભેદની વાતો ઉંઘમાં અથવા જાગતામાં જણાય છે તેને કશફ તથા ઈલાહામ કહે છે. જો તે શરીઅતની માફક હોય તો તે કબુલ છે પણ જો તે શરીઅત વિરૂધ્ધ છે તો તે રદ ખાતેલ છે.

૨૨ અકીદહ-અલ્લાહે અને રસુલે (સલ.) દીનની સઘળી વાતો કુરઆન તથા હદીસમાં બંદાઓને બતાવી છે. હવે કોઈ નવી વાત દીનમાં કાઢવી દુરસ્ત નથી એવી નવી વાતોને બિદઅત કહે છે અને બિદઅત મોટો ગુનોહ છે.

૨૩ અકીદહ-અલ્લાહ તઆલાએ ઘણી ખરી નાની મોટી કિતાબો આસમાનથી જીબ્રઈલ (અલે)ની મારફતે ઘણા પેગમ્બરો ઉપર ઉતારી છે, કે તેઓ પોતપોતાની ઉમ્મતોને દીનની વાતો બતાવે. એમાંની ચાર કિતાબો ઘણી પ્રખ્યાત છે. “તૌરાત હુઝરત મુસા (અલે)ને મળી.” “ઝબુર હુઝરત દાઉદ (અલે)ને મળી.” “ઈન્જીલ હુઝરત ઈસા (અલે)ને મળી” અને “કુરઆને મજીદ અમરા પેગમ્બર હુઝરત મોહમ્મદ

(સલ)ને મળ્યું.” અને કુરઆને મજીદ છેલ્લી કિતાબ છે. હવે કોઈ કિતાબ આસમાનથી આવશે નહીં. કિયામત સુધી કુરઆનનોજ હુકમ ચાલુ રહેશે. ખીજી કિતાબોને ગુમરાહ લોકોએ કેટલીક બદલી નાંખી છે પણ કુરઆને શરીફની સંભાળનો અદલાહ તઆલાએ વાચદો કર્યો છે એને કોઈ બદલી શકતું નથી.

૨૪ અકીદહ--અમારા પેગમ્બર (સલ) ને જે જે મુસલમાનોએ જોયા છે તેઓને સહાબી કહે છે, તેઓની મોટી મોટી બુઝૂર્ગીઓ (કુરઆનમાં તથા હદીસમાં) આવેલી છે. તેઓથી મોહુબ્બત તથા સારો ગુમાન રાખવો જોઈએ. જો તેઓના આપસનાં લડાઈ ઝગડા કંઈ સાંભળવામાં આવે તો તેને ભુલ ચુક જાણે. તેઓની ખુરાઈ કરે નહીં. તે સધ-ગાઓમાં સર્વથી મોટા દરજ્જાના ચાર સહાબી છે. હઝરત અબુઅકર સિદ્દીક (રહી) એવણુ પેગમ્બર સાહેબ (સલ) પછી તેમની ગાદીએ બેઠા, અને દીનનો બંદોબસ્ત કર્યો માટે એવણુ પ્રથમ ખલીફા કહેવાય છે. સધળી ઉમ્મતમાં એવણુ સર્વથી બેહુતર છે. એવણુ પછી હઝરત ઉમર (રહી) છે એવણુ ખીજા ખલીફા છે. એવણુ પછી હઝરત ઉસમાન (રહી) આ ત્રીજા ખલીફા છે. એમના પછી હઝરત અલી (રહી) આ ચોથા ખલીફા છે.

૨૫ અકીદહ-સહાબી લોકોનો એટલો મોટો મરતબો છે, કે મોટામાં મોટા વહી પણ નાનાં દરજ્જાના સહાબીના મરતબાએ પહોંચી શકતા નથી.

૨૬ અકીદહ-પેગમ્બર સાહેબ (સલ) ની અવલાદ તથા બીબીઓ સઘળા માન દેવાને લાએક છે. અવલાદમાં સર્વથી મોટો મરતબો હુઝરત ક્ષાતેમા (રદી) નો છે અને બીબીઓમાં હુઝરત ખદીજા તથા હુઝરત આએશા (રદી) નો છે.

૨૭ અકીદહ-ઈમાન ક્યારે દુરસ્ત થાય છે કે સઘળી વાતોમાં અલ્લાહને તથા રસૂલને સાચા જાણું” અને તે સઘળાને માટે અલ્લાહ તથા રસૂલની કોઈ વાતમાં શક કરવો અથવા તેને જુઠવવી અથવા તેમાં એળ કાઢવી અથવા તેની સાથે હંસી મજાક કરવી આ સઘળી વાતોથી ઈમાન જતું રહે છે.

૨૮ અકીદહ-કુરઆન તથા હદીસની ખુલ્લે ખુલ્લી મતલબને નહીં માનવી અને એચપેચ કરીને પોતાની મતલબ સિધ્ધ કરવા મતલબ ઘડવી બદ-દીનીની (ખુરા ધર્મિની) વાત છે.

૨૯ અકીદહ-શુનાહને હલાલ સમજવાથી ઈમાન જતું રહે છે.

૩૦ અકીદહ-શુનોહ ગમે તેટલો મોટો હોય જ્યાંસુધી તેને ખુરો સમજે છે ઈમાન જતું નથી પણ કમજોર થાય છે.

૩૧ અકીદહ-અદ્વાહ તઆલાથી નિડર થવું કે નિર્આશ થવું કુદર તથા શિરક છે.

૩૨ અકીદહ-કોઈથી ગેખનો વાત પુછવી અને તેનું ચકીન કરી લેવું કુદર છે.

૩૩ અકીદહ-ગેખનો હાલ અદ્વાહ તઆલા સિવાય કોઈ જાણતું નથી. નખીએને વહીધી, અને વલીએને કશક તથા ઇલહામથી, અને સામાન્ય લોકોને નિશાનીઓ (ચિન્હ) થી કેટલીક વાતો જાણાય છે.

૩૪ અકીદહ-કોઈનું નામ લઈને કાફિર કહેવું અથવા લાનત કરવી મોટો ગુનોહ છે:-હા, એમ કહી શકે છે કે "આલીમો ઉપર લાનત" જુઠાઓ ઉપર લાનત" પણ જેઓનું નામ લઈને અદ્વાહે અને રસૂલે લાનત કરી છે અથવા તેઓના કાફિર થવાની ખબર આપી છે તેઓને કાફિર મલખિન કહેવું ગુનોહ નથી.

૩૫ અકીદહ-જ્યારે માણસ મરે છે તો જો ડાટવામાં આવે તો ડાટવા પછી અને જો ડાટવામાં નહીં આવે તો જો હાલમાં હોય તેની પાસે જે ફિરશ્તા જેઓનું નામ મુનકર અને નકીર છે તેઓ આવીને પૂછે છે કે તારો પરવર દિગાર કોણ છે ? તારું દીન કયું છે ? હઝરત મોહમ્મદ રસુલુલ્લાહ (સલ) માટે પૂછે છે આ કોણ છે ? એ મરેલો માણસ ઇમાનદાર હશે તો ઠીક ઠીક જવાબ આપે

છે, ફરી તેને માટે સર્વ તરેહનું સુખ ચહેન છે. જનંત તરફ આરી ખોલે છે જેમાંથી ઠંડી ઠંડી હવા અને ખુશખો આવતી રહે છે અને મઝામાં પડીને સુઈ રહે છે. અને જે મુઠ્ઠાં બેઠમાન હશે તો સઘળી વાતોમાં આજ કહેશે કે મને કશી ખબર નથી, ફરી તેના ઉપર ઘણી સખતી અને અઝાખ ક્રિયામત સુધી થતો રહે છે. અને કેટલાકોને અદ્વાહ તઆલા આ પરીક્ષાથી માફી બખશે છે. “પણ આ સઘળી વાતો મુરદાને જણાય છે અમો લોક જોતા નથી.” જુઓ, જેવી રીતે સુતેલો માણસ સ્વપ્નામાં સઘળું જુવે છે અને જાગતો માણસ તેની પાસે અબાણમાં બેસી રહે છે.

૩૬ અકીદહ—મરવા પછી દરરોજ સવાર સાંજ મુર દાનું જે ઠેકાણું હોય છે તે દેખાડવામાં આવે છે. જનંતીને જનંત દેખાડીને ખુશખબરી આપે છે, અને દોઝખીને દોઝખ દેખાડીને વધુ અફસોસમાં નાખે છે.

૩૭ અકીદહ—મરેલા માટે દોઆ કરવાથી, કંઈ ખેર ખેરાત કરી બખશવાથી તેનો સવાળ પોહાંચે છે અને તેથી તેને ઘણો ફાયદો થાય છે.

૩૮ અકીદહ—અલલાહે અને રસુલે ક્રિયામતની જેટલી નિશાનીઓ બતાવી છે સઘળી જરૂર થનારી છે. ઇમામ મહદી (અલ્લે.) જરૂર પધારવાના અને ઘણા ઇનસાફી સાથે

ખાદશાહી કરાવશે. કાણો દબ્બલ નિકળશે અને દુન્યામાં ઘણો ફસાદ મચાવશે તેને મારી નાખવા માટે હઝરત ઇસા (અલે) આસમાનથી ઉતરશે, અને તેને મારી નાંખશે. યાજ્ઞુજ માજ્ઞુજ ઘણા જખરજસ્ત લોક છે તેઓ જમીન ઉપર પથરાઈ જશે અને ઘણું તોફાન મચાવશે. ફરી ખુદાના કહુરથી હલાક થશે. એક “વિચિત્ર જાનવર જમીનમાંથી નીકળશે અને માણસોથી વાતો કરશે પશ્ચિમ તરફથી સૂર્ય નીકળશે. કુરઆન મજીદ ઉડી જશે. અને થોડા દિવસમાં સઘળા મુસલમાનો મરી જશે, અને સઘળો દુન્યા કાફિરોથી ભરાઈ જશે અને એ સિવાય બીજી ઘણી વાતો થશે. *

૩૯ અકીદહ-જ્યારે સઘળો નિશાનીઓ પૂરી થશે તો ક્રિયામતની તૈયારી થશે. હઝરત ઇસરાફીલ (અલે) અદ્વાહના હુકમથી સુર પુકશે, જે શીંગડા જેવી ઘણી મોટી વસ્તુ છે. આ સુર પુકવાથી સઘળી જમીન આસમાન ફાટીને તુકડે તુકડા થશે. સઘળી મળલુક મરી જશે અને જેઓ મરેલાં છે તેઓનો આત્મા બેહોશ થશે પણ જેઓનું બચાવવું અદ્વાહની નિગાહમાં હશે તેઓ પોતાની હાલત ઉપર રહેશે.

૪૦ અકીદહ-ફરી જ્યારે અદ્વાહતઆલાને મંજુર હશે કે સઘળું જહાન ફરી પેદા થાય તો બીજીવાર ફરી

* વાંચો બેહુશતી ઝેવર ગુજરાતી ભાગ ૭મો. ક્રિયામતની નીશાનીનું બચાવ, મળવાનું ઠેકાણું—મેનેજર કુતોબખાના સાદેકીઆઃ રાંદેર.

સૂર કુંકારો. આથી સઘળું જહાન ફરી પેદા થશે. મરેલાં જીવતાં થશે, અને કિયામતના મેદાનમાં સર્વ એકઠા થશે; અને ત્યાંના દુઃખથી ગભરાઈને સર્વ, પેગમ્બરો પાસે શક્તિ અત કરાવવા જશે આખર અમારા પેગમ્બર સાહેબ (સલ) સિકારશ કરશે. “કાંટો (તરાજી) ઉભો કરવામાં આવશે. લલાં જુરાં કામો તેમાં તોલવામાં આવશે. અને તેનો હિસાબ થશે.” કેટલાક વગર હિસાબે જનતમાં જશે, સારા લોકોનું અમલનામું જમાણા હાથમાં અને જુરા લોકોનું ડાબા હાથમાં અપાશે. પેગમ્બર સાહેબ (સલ) પોતાની ઉમ્મતને “હોઝે કૌસરનું” પાણી પાશે,” જે દૂધથી ઘણું ઉજળું છે અને મધથી ઘણું મીઠું છે. “પુલ સરાત ઉપર ચાલવું પડશે.” જેઓ નેક છે તેઓ તેથી પાર થઈ જનતમાં પુગવાના અને જેઓ જુરા છે તેઓ તે ઉપરથી દોઝખમાં પડશે.

૪૧ અકીદહ-જહન્નમ (દોઝખ) ઉત્પન્ન થઈ ચુકી છે તેમાં સાપ, વિંછુ અને તરેહુ તરેહુનો અઝાબ છે. દોઝખીઓમાંથી જેમાં રજ સરખું પણ ધમાન હશે તો તે પોતાની કરણીની સજા ભોગવી, પેગમ્બરો તથા ખુઝરગોની શક્તિઅતથી નીકળી જનતમાં જશે, ફરી તે ગમે તેવો ગુન્હેગાર હશે. “પણ જે કાફિર અને મુશરિક છે તે તેમાં હમેશા રહેશે અને તેઓને એના પણ આવશે નહીં.”

૪૨ અકીદહ-જનંત પણ ઉત્પન્ન થઈ ચુકી છે અને તેમાં તરેહ તરેહના આરામ અને નેઅમતો છે. જનંત વાળાઓને કોઈ તરેહનો ડર કે ગમ થશે નહીં. અને તેઓ તેમાં હમેશ રહેશે. ન તો તેઓ ત્યાંથી નીકળશે અને ન ત્યાં મરશે.

૪૩ અકીદહ-નાનાં ગુનાહ ઉપર શિક્ષા કરવાનો અથવા ગુનાહને પોતાની મેહેરબાનીથી માફ કરી તદ્દન સજાખ નહીં કરવાનો અદલાહ તઆલાને અખત્યાર છે (તે ચાહે તેમ કરે)

૪૪ અકીદહ-શિક્ક અને કુફરનો ગુનોહ, અદલાહ તઆલા કદી કોઈને માફ કરતો નથી. અને એ સિવાય ખીજા ગુનાહ જેને ચાહશે પોતાની મેહેરબાનીથી માફ કરશે.

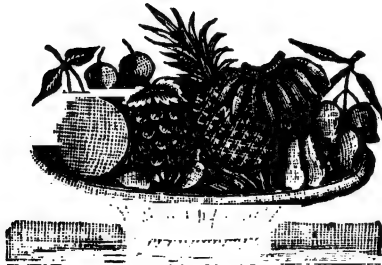
૪૫ અકીદહ-અદલાહે તથા રસુલે જેઓનું નામ લઈને જનંતી થવું બતાવ્યું તેઓ સિવાય ખીજા કોઈ માટે આતરીપૂર્વક જનંતી થવાનું કદી શકતા નથી. “હાં, સારી નિશાનીઓ જોઈને સારો ગુમાન રાખવો અને તેની રહુમતની આશા રાખવી અગત્યની છે.”

૪૬ અકીદહ-જનંતમાં સર્વથી મોટી નેઅમત અદલાહ તઆલાનો દીહાર છે, જે જનંતવાળાઓને નસીબ થશે. તેની લેહજત આગળ સઘળી નેઅમનો નજીવી લાગશે.

૪૭ અકીદહ-દુન્યામાં જગતાં આ આંખોથી અલ્લાહ તઆલાને કોઈ એ જોયો નથી અને કોઈ જોઈ શકતું પણ નથી.

૪૮ અકીદહ-આખી ઉમર કોઈ કેવોએ સારો કે ખરાબ હોય પણ જેવી હાલતમાં ખાતેમા (મરતા છેલ્લું વખત) આવ્ય છે તેને અનુસરીને તેને સારો કે ખુરો બદલો મળે છે.

૪૯ અકીદહ-આદમી આખી ઉમરમાં કદી પણ તોખાહ કરે અથવા મુસલમાન થાય તે અલ્લાહને ત્યાં મકબુલ છે. હા, મરતીવેળા જ્યારે સડકે-દમ ચાલે (શ્વાસ તુટે) અને અઝાબના ફિરશતા નજરે પડે તે વેળા તોખાહ કે ઈમાન કબુલ થતા નથી.

ફસલ

એ પછી મુનાસેખ જણાય છે કે કેટલાક ખુરા અકીદા અને ખુરી રસમોને તથા કેટલાક મોટા મોટા ગુનાહોને જે ઘણા થતા રહે છે અને જેથી ઈમાનમાં નુકસાની આવે છે તેને બયાન કરવામાં આવે, કે જેથી લોકો બચતા રહે. એમાના કેટલાક તો તદ્દન કુફર, શિર્ક છે, તો કેટલાક કુફર શિર્કને લગભગ છે, કેટલાક બિદઅત અને ગુમરાહી છે. અને કેટલાક માત્ર ગુનાહજ છે. મતલબ કે સર્વથી બચવાની જરૂર છે. ફરી જ્યારે આ બયાન સમાપ્ત થશે તો તે પછી “ગુનાહોથી જે દુન્યાનું નુકશાન” “અને બંદગીથી જે દુન્યાનો લાભ થાય છે” તેનું થોડુંક બયાન કરીશ. કારણ કે દુન્યાના નફા નુકશાનનો લોક ઘણો ખિયાલ કરે છે. કદાપી આજ ખિયાલથી નેક કામની અને ગુનાહથી બચવાની તોફીક થાય.

કુફર અને શિર્કની વાતોનું વર્ણન.

કુફરને પસંદ કરવું, કુફરની વાતોને સારી જાણવી, કોઈ બીજાથી કુફરની વાત કરાવવી, કોઈ કારણથી પોતાના ઈમાન વિષે પસંદાવા કરવા, કે જે મુસલમાન નહીં થતે તો ફલાણી વસ્તુ મેળવતે. આલાહ વગેરે, “કોઇના મરવા ઉપર ગમ્માં આવી રીતે વાતો કહેવી કે ખુદાને બસ એનેજ મારવાનું સુજ્યુ, આખી જગતમાં મરવાને માટે બસ આજ

હતો, ખુદાને એવું કરવું જોઈતું ન હતું, એવો જુદામ કોઈ કરતો નથી જેવું તેં કયું !-“અલ્લાહ તથા રસુલના કોઈ હુકમને ખુરો જાણવો, તેમાં એમ કાઢવી,” કોઈ જીવતા કે ગુજરી ગયલા ખુઝડગ પીરને સાથે આ અકીદો રાખવો કે અમારા દરેક હાલની એમને દરેક વખત જરૂર ખબર રહેછે. જોષિ અથવા જે ઉપર (જીત) ભુત ચઢ્યો હોય તેનાથી ગેળની ખબર પુછવી, અથવા ફાલ ખોલાવવી ફરી તેને સાચી જાણવી, કોઈ ખુઝડગના કલામથી ફાલ જોઈને તેને ચકીની સમજવું, કોઈને આઘેથી પુકારવું અને એમ સમજવું કે તેમને ખબર થઈ ગઈ. કોઈને નફા તુકસાનનો મુખતાર સમજવો કોઈથી મુરાદો માંગવી, રોઝી, આલાહ માંગવી. કોઈના નામનો રોઝો રાખવો, કોઈને સિજદો કરવો, કોઈના નામનું જનાવર છોડવું, અથવા ચઢાવો ચઢાવો, કોઈના નામની માનતા લેવી, કોઈની કબર કે ઘરનો તવાફ કરવો. ખુદાના હુકમનાં મુકાબલામાં કોઈ ખીજાની વાત અથવા રસમને શ્રેષ્ઠતા આપવી કોઈ ની સામે ઝુકવું, અથવા મુર્તિની જેમ ઉભા રહેવું. તોપ ઉપર બકરો ચઢાવવો, કોઈના નામ ઉપર જાનવર ઝુબહ કરવું જીત, ભુત, પરી, વગેરેના નીકળવા માટે તેઓની ભેટ આપવી, ખર્યાના જીવવા માટે બકરો વગેરે જુબહ કરવો તેની નાળને પૂજવી. કોઈની દુહાઈ આપવી. કાખાની ખરાબર કોઈ જગ્યાની તાજીમ તથા

અદબ કરવો. કોઈના નામ ઉપર બાળકનાં નાક કાન છેદવાં, વાળી બુલ્લાક પહેરાવવી, કોઈના નામનો બાળુ પર પૈસો બાંધવો. અથવા ગળામાં નાડું નાંખવું સેહરો બાંધવો, ચોટલી રાખવી, બક્ષી પેહેરાવવી, ફકીર બનાવવો. અલીબખ્શ, હોસેનબખ્શ, અબદુનનબી, વગેરે નામ રાખવાં, કોઈ બુઝડ્ડગનાં નામનું જાનવર ઠેરવી તેને અદબ કરવો. “જહાનના કારોબારને તારાઓની તાસીરથી સમજવો, સારી નરસી તારીખ તથા દિવસને પુછવાં, અપશુકન લેવો. કોઈ મહિના અથવા તારીખને મન્હુસ જાણવી.” કોઈ બુઝડ્ડગનું નામ વઝીફાની તરેહ ઉપર જપવું. “આવી રીતે કહેવું કે ખુદા અને રસુલ ચાહશે તો ફલાણું કામ થશે.” કોઈના નામની અથવા માથાની કસમ ખાવી, તસવીર રાખવી, વિશેષ કરી કોઈ બુઝડ્ડગની તસવીર બરકત માટે રાખવી, તથા તેની તાજીમ કરવી.

“બિદઅતો, બુરી રસમો; અને બુરી વાતોનું વર્ણન.”

કબરો પર ધુમધામથી મેળો કરવો, દીવા બાળવા, સ્ત્રીઓનું ત્યાં જવું, ચાદરો નાખવી; પાકી કબર બાંધવી, બુઝડ્ડગોને ખુશ કરવા માટે કબરોની હુદથી વધુ તાજીમ કરવી, (વધુ માન આપવું) “તાજિયા અથવા કબરને ચુમવું” ચાટવું, માટી લગાડવી તવાફ અને સિજદો કરવો, કબરો તરફ નમાઝ પઢવી, મીઠાઈ હલવો ગુલગુલાં વગેરે ચઢાવવા, તાજિયા અલસ વગેરે રાખવા, તે પર હલવો મઢીદો ચઢાવવો.

અથવા તેને સલામ કરવી. કોઈ વસ્તુને અછુટી સમજવી (કે તેને કોઈ હાથ લગાડી શકે નહીં) મોહુરમના મહિનામાં પાન નહિ ખાવું, મેઘી મિસ્સી નહીં લગાડવી. મુરદાની પાસે નહીં રહેવું. લાલ કપડું નહિ પહેરવું. “ખીખીની સહુ-નક પુરૂષોને ખાવા નહીં દેવી” ત્રીજી, ચાલીશમું વગેરેને જરૂરી જેવું સમજવું” જરૂરત છતાં સ્ત્રીના ખીજા નિકાહને એખ સમજવો. નિકાહ, ખાના, ખિસ્મલ્લાહ વગેરેમાં શકિત નહિ હોય છતાં સઘળી ખાનદાની રસમો કરવી, વિશેષ કરી કરજ ઉધાર કરીને નાચ રંગ કરવા. “હોલી દીવાલીની રસમો કરવી.” સલામની જગ્યા ખંદગી વગેરે કરવાં. અથવા માત્ર માથા ઉપર હાથ મુકીને ઝુકવું. દીયર, જેઠ, પુત્ર, માસી, ભાઈને સામે બે ધડક આવવું. અથવા ખીજા કોઈ નામહેરમ (નિકાહ થઈ શકે તેવા)ની સામે વિના જરૂરતે આવવું “નદિથી બેડું ગાતા વગાડનાં લાવવું. રાગ વાજું સાંભળવું, ડુમણીઓ વગેરે નચાવવી અને જોવી, અને તે પર ખુશ થઈને તેઓને ઈનામ આપવું.” (નસખ) કુટુંબ ઉપર ફરખ કરવો. અથવા કોઈ ખુશગૂની સગાઈમાં કે તેમની મુરીદીમાં થવાને મુકિતને આગે પુરતું સમજવું કોઈના નસખમાં કંઈ ખામી હોય (તેને સહેલું મારવું) તે પર તાન કરવો. ધંધાને હલકો જાણવો. હુદયો વધીને તારીફ કરવી.” શાદી વિવાહમાં નકામો ખરચ તથા બેહુદી વાતો કરવી. હિન્દુઓની રસમો કરવી. નવશાહને શરીઅત વિરુદ્ધ કપડાં

પેહેરાવવાં, કુડું સેહરે બાંધવો. મેંદી લગાડવી, આતશબાજી ગોલા વગેરેની સામગરી કરવી. નકામો, શણગાર કરવો. ઘરની અંદર “નવશાને બોલાવવો અને તેની આગળ આવવું. સ્ત્રીઓનું તાકી ઝાંખીને બેવું. સીયામણી સમજદાર સાલી વગેરેનું સામે આવવું, તેનાથી હસી ફિલલગી કરવી, ચોથી રમવું, જે જગ્યા દુલો દુલહન સુતાં હોય તેઓની આસપાસ ભેગાં થઈ વાતો સાંભળવી, તાકવું ઝાંખવું બે કંઈ વાત જણાય તો તે બીજાઓને કહેવી “માઝે બેસાડવી, અને એવી શરમ કરવી કે જેથી નમાઝો કઝા થાય” શેખીને લીધે મોહર વધારે ઠેરવી “ગમીમાં પુકારીને રડવું, મ્હે, છાતી કુટવી વખાણ કરીને રડવું. વપરાયલા ઘડા તોડવાં. જે જે કપડાં તેના બદલથી લાગ્યા હોય સઘળાઓને ધોવડાવવાજ, સોઘ પાળવા વર્ષ સુધી અથવા વધારે ઓછી મુદત ઘરમાં આચાર નહીં બનાવવા, એ મુદતમાં કંઈ ખુશીની તકરીબ (શાદી વિવાહ) નહીં કરવી ખાસ ખાસ તારીખોમાં ફરી ગમ્મને તાઝો કરવો” “હુદથી વધારે ઝીનત સણગારમાં લાગવું. સાદી વજેહુ (તરેહ)ને એબદાર જાણવી.” “મકાનમાં તસવીરો લટકાવવી” ખાસદાન અતરદાન, સુરમાદાની સુરમાની સળી, વગેરે સોના ચાંદીની વાપરવી” (સતર દેખાઈ એવું) ઘણુંજ ખારીક કપડું પહેરવું. અથવા અવાજ કરતું ઘરેણું પહેરવું ઘાઘરો પહેરવો. પુરૂષોના જલસામાં સ્ત્રીઓને જવું. પુરૂષોની રીત અખત્યાર

કરવી” બદનમાં છુંદણા પડાવવા. ખુદાઈ રાત કરવી. બહુ ટોણાં કરવાં “માત્ર સણુગારને લીધે દિવાર ઉપર કપડું ચઢાવવું અથવા છતમાં ચન્ની બાંધવી સફર જતાં અથવા પાછાં ફરતાં સ્ત્રિનું ગેરં મહુરમને ગળે લાગવું” જીવવાને માટે “છોકરાના કાન નાક કોચાવવા, છોકરાને વાળી કે બુલાક પહેરાવવી. રેશમી અથવા કોસમ્મી ઝાકરાની રંગનું રંગેલું કપડું અથવા હાસડી ઘુંઘરૂં કે કોઈ ખીબું ઘરેલું પેહેરાવવું.” ઓછું રડવા માટે બાળકને અફીણ ખવરાવવું. કોઈ ખીમારીમાં વાઘનું દુધ કે તેનું માસ ખવરાવવું (ગધેડીનું દુધ પીવડાવવું. પીવું.)” “વિલાતી સુવરની ચર-ખીવાળા ખીસ્કેટ ખાવા” આવી તરેહની ઘણી વાતો છે. માત્ર નમુનાની તોરપર આટલું બયાન થયું છે.

(કેટલાક મોટા મોટા ગુનાહ જેથી મોટું પાપ થાય છે, અને તેના વિષે ઘણી સખતાઈ દરશાવાઈ છે તેનું વર્ણન.)

ખુદાને શરીક કરવો. નાહક ખુન કરવું. જે સ્ત્રીઓની ઓલાહ જીવતી નથી તેઓ કોઈની સુવાવડમાં એવું કંઈ ટોણું કરે છે કે એનું બચ્ચું મરે અને અમારી અન્લાહ થાય એ પણ આ નાહક ખુનમાં દાખલ છે. માખાપને દૂઃખ આપવું. વ્યભિચાર કરવો. ચતીમોનો માલ ખાવો:-જેમકે ઘણી ખરી ઓરતો ખાવિન્દના સઘળા માલ અને મીલકત ઉપર કબજો કરી નાનાં બચ્ચાંઓનો ભાગ ઉઠાવે છે. છોકરી-

ઓનો વારસો નહીં આપવો “કોઈ સ્ત્રીને જરા સરખા શકક ઉપરથી જિનાનું તોડુમત મુકવું” જીવન કરવો. કોઈની પીઠ પાછળ તેની નિન્દા કરવી, અદલાહની રહુમતથી નાઉમેદ થવું. વાયદો કરીને પુરો નહીં કરવો. અમાનતમાં ખિયાનત કરવી અદલાહનું કોઈ ફરજ, નમાઝ, રોઝો, હજજ, ઝકાત; જેવાં છોડી દેવાં કુરઆન શરીફ પઢીને ભુલી જવું. જીકું બોલવું; વિશેષ કરી જીકી કસમ ખાવી, “અદલાહ સિવાય ખીજા કોઈની કસમ ખાવી, અથવા આવી કસમ ખાવી કે મરતીવેળા કલેમો નસીખ નહીં થાય;” ઇમાન ઉપર ખાતેમો નહીં થાય. અદલાહ સિવાય કોઈ ખીજાને સિજદો કરવો; વગર ઉજરે નમાઝ કઞા કરવી. કોઈ મુસલમાનને કાફર અથવા બેઈમાન, અથવા ખુદાની માર, ખુદાની ફિટકાર, ખુદાનો દુશમન, વગેરે કહેવું; કોઈના નિંદા સાંભળવી. ચોરી કરવી. વ્યાજ ખાવું. ગેરમહરમની પાસે એકાંતમાં સ્ત્રીઓ ને બેસવું. જીરા રમવા; “કેટલીક સ્ત્રીઓ અને છોકરીઓ ગિફ્ટ વિગેરે કાઢીને અથવા કોઈ ખોજો ખેત રમે છે આ પશુ જીરા છે. કાફિરોની રીત રસમ પસંદ કરવી. ખાણને ખુદ્ કહેવું. નાચ બેવો; રાગ, વાજી સાંભળવા શક્તિ હોવા છતાં નસીકત નહીં કરવી. કોઈની મશકરી કરી તેને બેઈઝઝત તથા શરમિંદા કરવું. કોઈની એળ દુંઢવી.

ગુનાહો કરવાથી દુન્યામાં શું શું નુકશાન થાય છે તેનું વર્ણન.

ગુનાહ કરવાથી દુન્યામાં જે જે નુકશાનો મળવાનું પડે છે તેની ગણતરી કરવી મુશ્કેલ છે પરંતુ આ જગ્યામાં પ્રથમ કુરઆન શરીફની કેટલીક આયતો તેમ હદીસોથી ટુંકાણુમાં કેટલાક બનાવ ટાંકીએ છીએ તે પછી કેટલીક સમઝો પણ લખીશું.

તે કઈ ચીજ છે કે જેણે શયતાનને આસમાન ઉપરથી ઝમીન ઉપર ફેંક્યો તે એજ ના ફરમાની છે જેની દોલતથી તે મલઉન થયો અને તે કઈ ચીજ છે કે જેણે નૂહ (અલે૦) ના વખતમાં તમામ લોકોને તોફાનમાં ડુબાડી દીધા અને તે કઈ ચીજ છે કે જેનાથી આદની કૌમ પર તેજ હવા મોકલવામાં આવી જેથી તેઓ ઝમીન ઉપર પટકાઈ પટકાઈને હલાક થઈ ગયા. તથા તે શી વસ્તુ છે જેના લીધે સમુદની કૌમ પર એક ભુમાટો આવ્યો જેથી તેઓના કાળજા ફાટી ગયા અને બધા હલાક થયા. તથા તે શી વસ્તુ છે કે જેથી લૂત (અલે૦)ની કૌમને આકાશ સુધી ઉંચે ચઢાવી તેને ઉંધા ફેંકી ઉપરથી પત્થર વરસાવવામાં આવ્યા. તે શી વસ્તુ છે જેને લઈ ફિરઓનની કૌમને ડુબાડવામાં આવી તે શી વસ્તુ છે જેથી કાફર જમીનમાં ધસાવાયો તે કઈ વસ્તુ છે જેથી બની ઇસ્લામલ જાત જાતની મુસ્લીમત

તેમ આક્રમમાં સપડાયા. જો તે નાફરમાનીના કારણે નહતું તો પછી ખીજું શું હતું (અલ્લાહ એવો નથી કે તેઓ પર ઝુલમ ગુજારતે પણ તેઓ તો પોતેજ પોતાના જનો પર ઝુલમ કરતા થયા.) વિચારો એ લોકોને આજ ગુનાહના કારણે દુન્યામાં કેવી કેવી તકલીફો વેઠવી પડી.

મુસનદમાં છે કે રસુલુલ્લાહે (સલ૦) ફરમાવ્યું કે બેશક માણસ ગુનાહના કારણે રોજીથી અલાયો રહે છે જ્યારે કે તે અખતયાર કરે છે.

ઈબને માજમાં અબ્દુલ્લાહ બિન હિમર [રદી૦] થી રિવાયત છે કે અમો દશ માણસો હઝરત [સલ૦] ની ખિદમતમાં હાજર હતા. તેઓએ અમારી તરફ મ્હો કરી ફરમાવ્યું કે પાંચ ચીજો છે કે જે હું ખુદાની પનાહ માગું છું કે તમે લોકો તેને જુઓ [૧] જ્યારે કોઈ કોમમાં ખુલ્લમ ખુલ્લા બેહુયાઈના કામો થવા લાગે ત્યારે તેઓ પક્ષેગમાં સપડાશે અને એવી એવી ખીમારીઓમાં પકડાશે કે તેઓના વડવાઓના વખતમાં કદી નહીં થઈ હોય. [૨] જ્યારે કોઈ કૌમ માપ અને તોલમાં કમી કરશે ત્યારે દુકાળ તેમ તગી અને હાકેમોના ઝુલમમાં સપડાશે. [૩] અને કોઈ કોમે ઝકાતને બંધ કીધી નહીં પણ બંધ થશે તે વરસાદની રહુમત તેઓથી. પછી જો આ જનાવરો પણ ન હોત તો કદી તેઓ પર વરસાદ ન થતે. [૪] અને કોઈ

કામે કોલકશર તોડયા નહીં પણ અદ્વાહ તઆલા બીજી કામમાંથી તેઓપર દુશમન મુકરર કરશે પછી તેઓ જબરજસ્તી તેઓના માલપર કબજો લેશે. [૫] અને તેઓના સરદારોએ ખુદાના હુકમ મુજબ ફેસલો કરવો ન મુકયો પણ અદ્વાહ તઆલાએ તેઓના પોતપોતામાં માર ધાક કરવું પેદા કર્યું.

ઇસ્મ નસીબ થતો નથી. રોજ ઘટી જાય છે. અદ્વાહની યાદથી વહુશત થાય છે. માણસોથી તેમાં ખાસ કરી નેક લોકોથી વહુશત થાય છે. ઘણા ખરા કામોમાં મુશકેલી નડે છે. દિલ સાફ રહેતું નથી. દિલ તથા શરીર અશકત બને છે. ખંદગીથી મહૂમ રહે છે. ઉમરમાં ઘટાડો થાય છે. તોળાહુની તવફીક થતી નથી. ધીરે ધીરે ગુનાહની ખુરાઈ દિલમાંથી જતી રહે છે. અદ્વાહની આગળ હલકા પડે છે. મખલુકને નુકસાન પહોંચવાથી તે એને લાનત કરે છે. અકકલમાં ફાતુર આવે છે. રસુલુલ્લાહ [સલ.] તરફથી તેના ઉપર લાનત ઉતરે છે. ફરિશ્તાઓની દુઆથી મહૂમ રહે છે. આમદનીમાં ઘટાડો થાય છે. શરમ અને ગેરત જતી રહે છે. અલ્લાહ તઆલાની મહોટાઈ દિલમાંથી નીકળી જાય છે. નેઅમતો છીણવાઈ જાય છે. ઘણી ખલાઓ લેગી આવે છે. તેના ઉપર શૈતાન કબજો કરે છે, દિલમાં ગલરાટ પેદા થાય છે. મરતી વેળા કલેમો મ્હોંથી નીકળતો નથી. ખુદાની રહુમતથી નિરાશ થઈ વગર તોળાએ મરણ થાય છે.

ઈબ્રાહિમ કરવાથી કેટલાક દુન્યાના ફાયદાઓનું વર્ણન

સારા અને નેક કામો કરવાથી દુન્યા અને આખેરતમાં ઘણા ફાયદાઓ થાય છે એના વીધે જો કુરઆન શરીફ તથા હદીસોથી તેના ફાયદા ખ્યાન કરવામાં આવે તો એક મોટી કિતાબ તૈયાર થાય પણ અત્રે ટુંકાણમાં કુરઆન શરીફની આયતો તથા હદીસોથી લખવામાં આવે છે.

અલ્લાહ તઆલા ફરમાવે છે કે “જો તે લોકો કાએમ રાખતે તૌરાત અને ઈજીલને અને તે કિતાબને કે જે હાલતમાં ઉતરી છે તેના પર તેના પરવરદિગાર તરફથી તે ખચીત ખાતે તે લોકો પોતાના ઉપરથી તેમ પોતાના પગોની નીચેથી” ઉપરથી ખાવાની મતલબ આ છે કે વરસાદ થતે અને નીચેથી આછે કે અનાજ પાકતે આ આયતથી સાફ જણાવ્યું કે અલ્લાહના હુકમો પર અમલ કરવાથી રોજ વધે છે.

અલ્લાહ તઆલાએ ફરમાવ્યું “જે માણસ અલ્લાહથી ડરે છે અલ્લાહ તેને નીકળવાના રસ્તા કરે છે” એટલે દરેક જાતની સખતી તેમ તંગીથી તેને નજાત થાય છે.

અલ્લાહ તઆલાએ ફરમાવ્યું “જો તમે શુકર કરશો તો ખચીત તમને વધારે આપીશ.

અબુદુદ્દા [સદી૦] થી શિવાયત છે કે રસુલુલ્લાહે [સદી૦] એક કિસ્સો બ્યાન કર્યો કે અલ્લાહ પક કહે છે કે એ આદમના પુત્ર તું મારા માટે શરૂ દિવસમાં ચાર સ્કાઅત વમાઝ પઢીલે હું આખરી દિવસ સુધી તારાં બધા કામ કરી આપીશ.

રસુલુલ્લાહે [સદી૦] ફરમાવ્યું કે જો વેચનાર અને ખરીદનાર સાચું બોલે અને હરેક પોતે પોતાના માલની હકીકત બહર કરે તો તેમાં બેશક બરકત થાય છે.

રસુલુલ્લાહે [સદી૦] ફરમાવ્યું કે સદકો અલ્લાહના ગુસ્સાને ઠંડો પાડે છે. અને ભૂંડા મૈતને દુર કરે છે.

રસુલુલ્લાહે [સદી૦] ફરમાવ્યું કે નહિ હટાવતી કબ્રના હુકમને [તકદીરને] પણ દુઆ. અને નહિ વધારતી ઉમરને પણ નેકી.

રોઝીમાં વધારો થાય છે. અનેક જાતની બરકતો થાય છે. તકલીફ તથા દુઃખ મટે છે. ગરજ સહેલાઈથી સરી જાય છે. વરસાદ વરસે છે. હરેક જાતની બલા ટળી જાય છે. અલ્લાહની મહેર વધી મહદગાર રહે છે. દિલ મજબુત રહે એના માટે ફરિશ્તાઓને હુકમ થાય છે. ખરી ઈજ્જત અને આબરૂ નસીબ થાય છે. ઉંચો મરતબો પ્રાપ્ત થાય છે. લોકોના દિલોમાં મોહબ્બત પેદા થાય છે. તેના માટે કુરઆન

શક્યાત કરે છે. માલમાં જે નુકસાની આવે તો તેનાથી સારો બદલો મળે છે. દિનપ્રતિદિન નેઅમતમાં વધારો થાય છે. માલમાં વૃદ્ધિ થાય છે. દિલમાં રાહુત તથા સંતોષ રહે છે. આવતી નસલમાં પણ આ નફો પહોંચે છે. જાગ્રતીમાં છુપી બચારતો મળે છે. મરતી વેળા ફરિયાતાઓ સારી બબર સંભળાવે છે. અને મુબારકબાદી આપે છે. ગરીબી તથા લૂખમરાથી બચે છે. થોડી વસ્તુમાં બરકતથી વધારો થાય છે. અદ્વાહનો ગુસ્સો જતો રહે છે.

ગાંદુમ અઝ ગાંદુમ બરોયદ જવ જેજવ,

અઝ મુકાફાતે અમલ ગાફિલ મશૌવ.

અર્થ:—ઘઉં ઘઉંથી અને જવ જવથીજ ઉગે છે.

માટે અમલના બદલાથી ગાફિલ રહો નહીં.

“ ઈમાનની શાખાઓ. ”

ખુદાના નામથી જે મોટો મહેરબાન રહમ કરનાર છે.

સર્વ સ્તુતિ ખુદા માટેજ છે કે જે બધાનો પાળનાર છે, અને દરૂદ તથા સલામ પેગમ્બરોના સરદાર મોહુમ્મદ (સલ.) તથા તેમની આલ અસહુબ તમામ માટે છે.

ઈમાન બધી બંદગી, તથા નેકીની અસલ જડ છે. એજ માટે ઈમાનની દુસ્તી વગર કોઈ અમલ કબુલ મંજૂર થતો નથી, સહી હદીસથી સાબિત છે કે ઈમાનવી ૭૭ શાખા છે. જેને જાણવાથી ઈમાન કામિલ થાય છે એજ માટે એવો વીચાર થયો કે આ ક્રિતાબ સાથે એ વિષય પણ મોતબર ક્રિતાબોમાંથી કહાડી શામેલ કરી આપ્યું છે અને એનું નામ ઈમાનની શાખા રાખ્યું છે અને એમાં ખરી હદીસના તરજુમા પણ સાથે લખ્યા છે જેથી ઉમેદ કે સર્વે મુસલમાન એને પોતે યાદ કરી પોતાનાં બાળબચ્ચાં સગાબહાલાં દોસ્ત ખિરાદરો છોકરા છોકરીઓ વિગેરેને યાદ કરાવશે અને હુમેશ કેશીશ કરી સરકારી ખાનગી મદ્રસા નિશાળોમાં હાખલ કરાવી ઈમાનની કામિલ દોલતથી સરકરાજ થશે એવી આશા છે.

“ઓ અલ્લાહ તું એને સમજવામાં સહેલું કરી આપ અને તારી કૃપાથી પુરું કરાવી આપ. આમીન. ”

અલ્લાહ ફરમાવે છે. “ખચીત જે લોકોએ કહ્યું કે અમારો રખ્ખ અલ્લાહ છે. ફરી તેઓ એના પર કાયમ રહ્યા તો તેઓપર હર નથી તેમ તેઓ ગમગીન થશે નહીં. અને જેઓ ઈમાન લાવ્યા ને સારાં કામ કીધા તો ખચીત અમે તેઓને જનતો કે જેની નીચે નહેરો ચાલે છે તેમાં હુમેશ માટે દાખલ કરીશું. ”

અબુહોરૈરા (રદી.) થી રિવાયત છે કે હુજરતે (સલ.) ફરમાવ્યું કે “ ઈમાનની ૭૦ થી વધુ શાખા છે જેમાંથી ઘણું ઉત્તમ “ લાએલાહ ઈલ્લ-લાહ ” કહેવું છે. અને સર્વથી ઉત્તરતું કામ કોઇ હરકત કરનારી ચીજને રસ્તામાંથી દુર કરવું છે “ હયા (લાજ) પણ ઈમાનની એક શાખા છે. ” (ખુખારી, મુસ્લિમ.)

આ ખુશીના ફરમાનથી જણાયું કે જ્યારે આટલી વાતો ઈમાનથી સંબંધ ધરાવે છે તો પુરો મુસલમાન તે છે કે જેમાં એ સઘળી વાતો હોય અને જેમાં થોડીક હોય ને થોડીક ન હોય તો તે અધુરો મુસલમાન છે. અને આ વાત સઘળા જાણે છે કે પુરો મુસલમાન થવું ઘણું જરૂરનું છે. એજ માટે ફરેકને વાજેજ છે કે એ બધી વાતોને કોરીશ

કરી હાસેલ કરે કે જેથી એમાં કંઈ ખામી રહે નહીં. ઓ
અલ્લાહ અમારા દિલને તારી રહમતના સખખથી ઇમાનપર
સાબેત રાખ, ઓ રહમ કરવાવાળાઓથી વધુ રહમ કરનાર.

ઈલ્લે હદીસ જાણનારા ખરૂં તપાસનારાઓએ કુર્આન
હદીસમાં વિચાર કરી ઇમાનની બધી શાખાઓને મજબુર
હદીસ પ્રમાણે જમા કીધી છે જેની ગણતરી ૭૭ છે. અને
એની વિગત તાલીમુદ્દીન, ફેરુકલ ઇમાન, ઇસલાહુર રૌસુમ,
મશારેફુલ-અનવાર ઝમાનુલ ફિરદોસ અને બહેશતીઝેવરથી
લીધી છે.

“દીલ સાથે સંબંધ રાખનારી ધિમાનની ૩૦
વાતોનું અયાન.”

(૧) ખુદાપર ધિમાન લાવવું તેને એક જાણવું તેની
ઝાત સેક્ષાત (ગુણો) ઉપર ચકીન કરવું તેની મોટી સિક્ષતો
આ છે કાએમુન, કહીરૂન, મોરીફૂન, કલીમુન, અલીમુન, સમી-
ઉન, અશીરૂન, (હુમેશ રહેનાર શકિતમાન, ઇરાદો કરનાર,
વાત કરનાર, જાણનાર, સાંભળનાર, જોનાર,) (૨) ખુદા
સિવાય કંઈ ન હતું. તેના પેદા કરવાથી બધું પેદા થયું.
(૩) ખુદાના ફિરસ્તા (હુતો) ખરા છે તેઓ ન મરહ કે ન
ઓરત છે. (૪) ખુદાની જે જે કિતાબો રસુલોપર ઉતરી છે તે
બધી ખરી છે તેની ગણત્રીની ખબર નથી. પણ હવે કુર્આન
સિવાય બીજી સર્વે કિતાબોના હુકમ ઉડી ગયા છે, (૫)
બધા પેગમ્બરો સાચા છે તેઓની પણ ખરી ગણત્રીની ખબર
નથી પણ હવે માત્ર હજરત (સલ.) ના રસ્તા ઉપર ચાલવાનો
હુકમ છે (૬) તકદીર કે ખુદાને બધી વાતોની પ્રથમથીજ
ખબર છે અને જે તેને મંજૂર છે તેજ થાય છે (૭)
કયામત (મહાપ્રલે) થનારી છે. (૮) જનતને માનવું
કે તે પેદા થઈ ચુકી છે તેમાં તરેહ તરેહની રાહતો નેઅ-
મતો છે તેમાં રહેનારા નાશ નહીં થશે. (૯) જહનમને
માનવું તે પેદા થઈ ગઈ છે તેમાં સાપ વીંછુ તેમ તરેહ

તરેહના અઝાબો (દુઃખ) છે અને તેમાં રહેનારાં નાશ નહીં થશે. (૧૦) ખુદાની મોહુખત કરવી એ સિવાય તેવી ખીબની ન કરવી, અને તેના હુકમને બબાવવું તેમ જ ચીજથી તેની નજદીકી થાય તેને કરવું. (૧૧) હજરત (સલ.) થી મોહુખત રાખવી તાજીબ કરવી, ઢરૂં શરીફ પઢવું. તેમના બતલાવેલા રસ્તા ઉપર ચાલવું. (૧૨) કોઈથી દોસ્તી કે દુશ્મની કરે તો ખુદા માટેજ કરે. (૧૩) દરેક કામમાં દીનનીજ નૈયત કરે; પછી રેયા (દેખાવ) નેકાકને સુકવું એ ખાલેસ નૈયતમાં દાખલ છે. (૧૪) ગુનાહો પર તોખા કરવું. (૧૫) ખુદાથી ડરવું. (૧૬) ખુદાની રહ-મતના ઉમેદવાર રહેવું. (૧૭) શરમ કરવી અને દીનમાં હુયા (લાજ) તેને કહે છે કે ગુનાહોથી બચવું અને કંઈ કસુર થાય તો ગમગીન થવું. (૧૮) ખુદાના એહસાન, નેઅમતનું શુકર બબાવવું (૧૯) દીન પ્રમાણે કરાર વાચ-દાને પુરો કરવો. (૨૦) શહુવતને સુક, મુસીબત પર સખર કરે. (૨૧) પોતાને ખીબથી હલકો અને ઉતરતો સમજે મોટાની ઈબજત, નાંના પર રહમ કરે અને મગરૂરી, ધુમંડ, હસક, કીનો, ગુસ્સો સુકવો; તવાજોમાં દાખલ છે. (૨૨) ખુદાની મખલુક પર રહમ કરવું. (૨૩) ખુદા તરફથી જે કંઈ થાય તે પર રાજી રહેવું. (૨૪) ખુદા પર આરોસો કરવો. (૨૫) પોતાની કંઈ ખુબી પર વફાઈ ન

કરે. (૨૬) કોઈથી કીનો કપટ ન રાખે. (૨૭) કોઈથી હસક ન કરે. (૨૮) દીન વિક્ષેપ ગુસ્સો ન કરે. (૨૯) કોઈનું બુઝું ન તાકે (૩૦) દુનિયાથી મોહાળ્લત ન રાખે.

“જાપાન (જીભ) સાથે ઇમાનની ૭ વાતોનું બયાન”

(૧) કલેમો પઢવો (૨) દરરોજ કુર્આન પઢવું તેનો કમ દરજ્જો દશ આયત પઢે, દરમીઆનો સો આયત છે, અને એથી વધુ પઢવું ઘણું ઉત્તમ છે. (૩) કોઈ પણ ભાષામાં દીનનો ઇલમ શીખવો. (૪) અને વગર મજુરીએ શીખવવો. (૫) ખુદાથી દુઆ માંગવી. (૬) ખુદાની જીકર (યાદ) કરવી પછી ઇસતેગફાર પણ જીકરમાં દાખલ છે (૭) જીભના ગુનાહોથી બચવું “જેમકે જીભ નિંદા, ચાડી, ખુશામત અડુંકાર, ફીટકાર કરવી, ભેડ ખેલવો જીભ વાયદો કરવો, નકામું વઢવું, ઝગડવું, બુરી વાત કરવી, વધુ ઠંઠો મશકરી કરવી, બનાવટની વાત કરવી, નકામું સરાવવું, ગાળો વિગેરે દેવી.”

“ બદન સાથે ઇમાનની ૪૦ વાતોનું બયાન. ”

(૧) બદન અને કપડાં પાક રાખવો. (૨) નમાઝ પઢવી, પછી વાજેખ, સુનંત, નફીલ, કબા વિગેરે એમાં દાખલ છે. (૩) ઝકાત ફીતરો, દેવું પછી ખેરાત મેહેમાની, વિગેરે પણ એમાં દાખલ છે. (૪) રોઝા રાખવા પછી એમાં ફરજ વાજેખ સુનંત નફીલ તથા રોઝાની કબા વિગેરે પણ દાખલ છે, (૫) હુજ્જ ઉમરો કરવો. (૬) એતેકાફ કરવો પછી કદરની રાતને શોધવી અને તે છ રાતોમાં છે. (૭) જ્યાં દીનની ખરાબી હોય ત્યાંથી ચાલ્યા જવું એમાં હીજરત પણ છે. (૮) ખુદાની માનતા પુરી કરવી. (૯) જે કસમ ખુરા કામોમાં ખાધી ન હોય તેનું પુરું કરવું. (૧૦) કસમ તોડવાનો હંડ દેવો તે આ છે કે બે ટંક પેટ ભરી દશ મિસકીનોને ખવડાવે અથવા તેઓને એક એક બેડ કપડાં દે કે એક ગુલામ બાબલ કરે અને જ્યારે એ ત્રણમાંથી કંઈ ન બને તો તે વેળા ૧૦ રોઝાઓ એક સાર ચખે. (૧૧) જે બદન ઢાંકવું ફરજ છે તેને ઢાંકવું (૧૨) કુરબાની કરવી (૧૩) મૈયતનું હફન કરવું (૧૪) જેનું ફરજ બાકી હોય તેનું દેવું આપવું. (૧૫) લેવા દેવામાં દીન વીરૂદ્ધથી બચવું (૧૬) સાચી શાક્ષી છપાવવી નહિ. (૧૭) જે જીવ ન રહે તો

નિકાહ કરે પણ જેને શક્તિ કે હાજત ન હોય તેને પરણવું જરૂરી નથી (૧૮) જે પોતાની હુંકુમતમાં છે તેનું હકક દેવું તેમાં ગુલામ અને નોકરથી નરમી કરવી દાખલ છે. [૧૯] માળાપના હુકમમાં રહેવું [૨૦] ઓલાદનું પોષણ તરબેયત કરવી [૨૧] સગાંઓથી બદસુલકી ન કરવી [૨૨] લોંડી ગુલામે પોતાના માલિકની ખીજમત કરવી. [૨૩] ઇનસાફ કરવો [૨૪] મુસલમાનોની જમાઅતથી જે શરીઅત મુજબ હોય તો અલગ ન થવું [૨૫] હાકેમની તાબેદારી કરવી પણ દીન વિરૂધ્ધ હોય તો નહીં કરે. [૨૬] વઢનારાઓમાં સુલેહ કરાવે પણ ખારજ, ખાગીઓથી કેતાલ કરવું પણ દાખલ છે. [૨૭] સારાં કામમાં મદદ કરવી [૨૮] સારો રસ્તો બતાવવો બુરાઈથી રોકવું [૨૯] જે હાકેમ હોય તો દીન પ્રમાણે સજા દે. [૩૦] જે વખત આવે તો દીનના દુશ્મનોથી લડવું [૩૧] અમાનત દેવી તેમજ પાંચમાં હિસ્સાનું દેવું પણ એમાં દાખલ છે, [૩૨] હાજતવાલાને ઉછીનું દેવું [૩૩] પાડોશીની ખાતર કરવી [૩૪] પાક આમદની લેવી. [૩૫] શરીઅત મુજબ ખર્ચ કરવો પણ નકામું ખર્ચ કરવાથી બચવું. (૩૬) સલામનો જવાબ દેવો. [૩૭] જે કોઈ છીકે ને અલહંમદો કહે તો તેને ચરહુમો-કદલાહ કહેવું. [૩૮]

કોઈને વિના કારણથી તકલીફ ન દેવી. (૩૯) દીન વિરૂધ્ધ
ખેલ તમાશાથી બચવું. જેમકે નાટક, સરકસ, નાચ, પાના,
કુકર, શીરકના બીજાતના તથા મકર, ફરેબ, શત્રંજ જુગાર
પાશા, તાડી દાડ અફીષુ, ગાંબે ભાંગ, કોકેઈન, શરાબ, ગાવું,
વગાડવું, મુજરા મદારીના ખેલ, હુરામકારી, ગાવું, ચોરી,
કબુતરબાઝી, મરઘાબાઝી, પતંગબાઝી, બુલબુલબાઝી, બકરા-
બાઝી, વિગેરે “પણ કમાનથી તીર ફેંકવો ઘોડાને ફેરવવો,
પોતાની ઓરતથી રમવું, એ ત્રણ ખેલ કાયદાના તેમ દુસ્ત
છે (૪૦) રસ્તામાંથી પથર, કાંટા, લાકડી વિગેરે ઇલાને
ફેર કરવું છે.

નહેર ખખર.

મોનખેહાત.

આ અરખી ઉપરથી લાખાંતર કરવામાં આવી છે એને
ઉદ્ધુ કારસીમાં પણ તરણમે થઈ અનેકવાર છપાયો છે.
એટલુંજ નહિ પણ અંગ્રેજીમાં પણ તરણમે પ્રોફેસર જે.
ડબલ્યુ. રોકવેલ સાહેબે કર્યો અને ઘણીવાર છપાયો છે. એ
નસીહત તથા અખલાક શીખવવામાં ઘણીજ સારી કિતાબ
છે. ગુજરાતીમાં સાથે લુકમાન હકીમ (અલ.) ની સો
નસીહતો પણ છપાવી છે. ખીજી આવૃત્તિ કી. ૦-૮-૦

અમાનુલ ફિરદૌસ.

આ કિતાબ ગીબત, ચુગલી, જુઠું, હાંસી, ગાળો દેવી,
ખેઅદખી, કુફર કલમા, ઝીના, લવાતત વિગેરે બુરાઈઓનું
વર્ણન હદીસોથી ઘણી સારી રીતે કરવામાં આવ્યું છે. ઉંચા
ગ્લેઝ કાગળ ખીજી આવૃત્તિ કી. ૦-૮-૦

રહે શિક્ક.

એમાં ગેરહાલથી મદદ માંગવી જોઈએ કે નહિ તેની
ખહસ ઘણી વીસ્તારની સાથે કુરઆન મજીદ અને હદીસ
શરીફ તેમ મોટા મોટા આલેમોની કિતાબોના આધારે
લખવામાં આવી છે. કી. ૦-૫-૦

શીવાજી અને સંગઠનીઓ.

શીવાજીની અસલી જીવન રેખા. કી. રૂ. ૦-૧-૬

મળવાનું ઠેક કુતુબખાનએ સાહેકોયહ.

રાંદેર, જી. સુરત.

